

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

ISSN 1024-3046

C 253

fjortiofjärde årgången

12 september 2001

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

I Meddelanden

.....

II Förberedande rättsakter

Regionkommittén

38:a plenarsession, 4 och 5 april 2001

2001/C 253/01

Yttrande från Regionkommittén om:

- "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om sjösäkerhetskommittén och om ändring av förordningarna om sjösäkerhet och förhindrande av förorening från fartyg", och
- "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven om säkerhet på fartyg och förhindrande av förorening från fartyg"

1

2001/C 253/02

Yttrande från Regionkommittén om "Rapport från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Transeuropeiska nät — Årsrapport 1999 enligt artikel 16 i förordning (EG) nr 2236/95 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät"

4

2001/C 253/03

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om medlemsstaternas åtgärder i fråga om krav på allmänna tjänster och slutande av avtal om allmänna tjänster avseende persontransporter på järnväg, väg och inre vattenvägar"

9

SV

1

(Fortsättning på nästa sida)

<u>Informationsnummer</u>	Innehåll (Fortsättning)	Sida
2001/C 253/04	Yttrande från Regionkommittén om "Europeiska kommissionens slutrapport Urban Audit (stadsanalys)"	12
2001/C 253/05	Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om Kommissionens stöd till kärnsäkerhet i de nya oberoende staterna och i Central- och Östeuropa"	15
2001/C 253/06	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till rådets beslut om inrättande av en samordningsmekanism inom gemenskapen för räddningstjänstinsatser vid olyckshändelser"	17
2001/C 253/07	Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet — Innovation i en kunskapsstyrd ekonomi"	20
2001/C 253/08	Resolution från Regionkommittén om "Resultaten från regeringskonferensen 2000 och diskussionen om Europeiska unionens framtid"	25
2001/C 253/09	Yttrande från Regionkommittén om "Ekonomi i EU: Översikt 2000"	29

II

(Förberedande rättsakter)

REGIONKOMMITTÉN

Yttrande från Regionkommittén om:

- **"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om sjösäkerhetskommittén och om ändring av förordningarna om sjösäkerhet och förhindrande av förorening från fartyg", och**
- **"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven om säkerhet på fartyg och förhindrande av förorening från fartyg"**

(2001/C 253/01)

BAKGRUND

"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om sjösäkerhetskommittén och om ändring av förordningarna om sjösäkerhet och förhindrande av förorening från fartyg" och "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven om säkerhet på fartyg och förhindrande av förorening från fartyg" (KOM(2000) 489 slutlig – 2000/0236 och 2000/0237 COD)⁽¹⁾.

Europeiska rådets beslut av den 6 oktober 2000 om att höra kommittén i enlighet med artikel 265 första stycket och artikel 80 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Ordförandens beslut av den 7 november 2000 att ge utskott 3 — transeuropeiska nät, transporter, informationssamhället — i uppdrag att bereda ärendet.

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om säkerheten vid oljetransporter till sjöss; Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 95/21/EG om tillämpning av internationella normer för säkerhet på fartyg, förhindrande av förorening samt boende- och arbetsförhållanden ombord på fartyg som anlöper gemenskapens hamnar och framförs i medlemsstaternas territorialvatten (hamnstatskontroll); Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 94/57/EG om gemensamma regler och standarder för organisationer som utför inspektioner och utövar tillsyn av fartyg och för sjöfartsadministrationernas verksamhet i förbindelse därmed; Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om påskyndat införande av bestämmelser om dubbelskrov eller likvärdig konstruktion för oljetankfartyg med enkelskrov (KOM(2000) 142 slutlig – 2000/0065 – 0067 COD – CdR 165/2000 fin).

⁽¹⁾ EGT C 365 E, 19.12.2000, s. 276–279, 280–283.

Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om integrerad förvaltning av kustområden: en gemenskapsstrategi (KOM(2000) 547 slutlig) och Förslag till Europaparlamentets och rådets rekommendation om genomförandet av en integrerad förvaltning av kustområden i Europa (KOM(2000) 545 slutlig – 2000/0227 COD).

Konventioner och koder som utfärdats av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och Internationella arbetsorganisationen (ILO), till exempel den internationella konventionen om säkerheten för människoliv till sjöss (SOLAS) från 1960 och 1974, 1972 års konvention om internationella regler till förhindrande av kollisioner till sjöss (COLREG), 1978 års internationella konvention om normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (STCW), 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg, ändrad genom 1978 års protokoll till denna konvention (MARPOL 1973 och 1978) och 1993 års internationella kod för säkerhetshantering (ISM).

1999/468/EG⁽¹⁾: rådets beslut av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter.

Följande internationella fördrag och konventioner: 1982 års FN-konvention om havsrätt UNCLOS III, FN:s konferens om miljö och utveckling (UNCED) i Rio 1992, Agenda 21 (kapitel 17 om oceaner och hav), Parisavtalet om hamnstatskontroll, det pågående arbetet i Internationella sjöfartskommissionen (International Commission on Shipping, som skall rapportera om förfaranden för kust- och hamnstatskontroll i Sydney i mars 2001) och de konventioner och koder som utfärdats i enlighet med IMO:s och ILO:s konventioner.

Det utkast till yttrande (CdR 405/2000 rev.) som antogs av utskott 3 den 7 februari 2001 (föredragande: James Walsh, UK-ELDR).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 4 april) enhälligt följande yttrande.

REGIONKOMMITTÉNS ÅSIKTER OCH REKOMMENDATIONER I SAMBAND MED FÖRSLAGET

1. Inledning — kommissionens förslag

1.1. Två olika förslag har lagts fram:

- Ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning som upprättar sjösäkerhetskommittén och innehåller bestämmelser om denna kommittés verksamhetsfält och syfte. Förslaget innebär också en ändring av de nuvarande förordningarna om sjösäkerhet, dels för att anpassa dem till inrättandet av sjösäkerhetskommittén och dels för att göra dem lättare att uppdatera senare.
- Ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv som syftar till att ändra de nuvarande direktiven om sjösäkerhet, dels för att anpassa dem till inrättandet av sjösäkerhetskommittén och dels för att göra dem lättare att uppdatera senare.

1.2. Förslagen syftar till att ersätta de fem nuvarande kommittéerna med sjösäkerhetskommittén, en föreskrivande

kommitté som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande. De skall även medföra att det föreskrivande förfarande som är tillämpligt på de nuvarande förordningarna och direktiven och som grundar sig på beslut 87/373/EEG ersätts med det nya föreskrivande förfarande som nyligen antogs i och med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter när det gäller gemenskapslagstiftning på området sjösäkerhet.

1.3. Beslut 1999/468/EG innebär en förenkling av ovan nämnda förfaranden och garanterar mer omfattande medverkan av och information till Europaparlamentet och allmänheten när det gäller utövandet av dessa befogenheter och i synnerhet kommittéernas arbete. Enligt kommissionen kommer inrättandet av sjösäkerhetskommittén att få konkreta positiva effekter, såsom att antalet möten minskar och blir billigare att anordna och genomföra.

2. ReK:s allmänna kommentarer

2.1. Regionkommitténs långsiktiga synsätt, som framkommit i flera tidigare yttranden, är att sjöfartens internationella karaktär gör att internationella standarder är det effektivaste

⁽¹⁾ EGT L 269, 19.10.1999, s. 45.

sättet att förbättra sjösäkerheten och miljöskyddet. Uppdatering av förordningar och direktiv för att hålla jämna steg med utvecklingen inom internationella standarder och teknik är en viktig uppgift för kommissionen och medlemsstaterna. ReK har i sitt tidigare yttrande⁽¹⁾ starkt betonat hur viktigt det är att förbättra de tekniska standarderna för sjöfart och ge sjöfolk bättre utbildning.

2.2. ReK inser att den sjöfartspolitik som utformas är dubbel till sin natur, eftersom den både skall tillgodose den konsumtionsbaserade sjöfartens behov och de miljöhänsyn som medborgarna kräver.

3. Särskilda kommentarer

3.1. ReK välkomnar kommissionens förslag eftersom de bidrar till att förenkla och påskynda de interna förfarandena för att förbättra EU-lagstiftningen på sjösäkerhetens område.

3.2. ReK välkomnar särskilt kommissionens intention att genom den föreslagna kommitténs arbete åstadkomma ett okomplicerat förfarande för en effektiv uppdatering av direktiv och förordningar.

3.3. När det gäller sjösäkerhetskommitténs funktion, tycker ReK det är oroväckande att sjöfartspolitikens miljö- och kustdimension inte har någon framträdande plats bland kommitténs befogenheter. Sjösäkerhetskommittén ger en unik möjlighet till helhetssyn i genomförandet när det gäller all slags sjösäkerhet och förorenings- och miljöfrågor som förekommer i de nuvarande direktiven.

3.4. I ett lokalt och regionalt perspektiv skulle ReK vilja att förslaget tog upp hur sjösäkerhetskommittén skall ta hänsyn till havsmiljöns dimension.

3.5. ReK uppmanar kommissionen att inom ramen för en komplex rättslig struktur på internationell, europeisk, nationell och regional nivå underlätta och fortsätta diskussionen inom kommittén om de lämpligaste och mest genomförbara förfarandena. Det är för detta ändamål positivt med en rationalisering av de nuvarande förordningarna och direktiven när detta bidrar till mervärde på sjösäkerhetsområdet.

3.6. ReK uppmanar kommissionen att klart skilja mellan sjösäkerhetskommitténs behörighetsområde och det framtida förslaget om inrättande av en europeisk byrå för sjösäkerhet, som ReK ser fram emot att läsa om i kommande förslag på sjösäkerhetsområdet.

3.7. Oavsett grundvalen för kommissionens förslag om nya rationaliserade kommittéstrukturer, vill ReK med eftertryck rekommendera kommissionen att tillse att regionala sakkunniga i tillräckligt hög grad medverkar i utformningen av framtida sjöfartspolitik med utgångspunkt i internationella fördrag och konventioner.

3.8. ReK uppmanar kommissionen att vid behandlingen av framtida ändringar av olika EU-förordningar och EU-direktiv i tillräckligt hög grad beakta alla internationella fördrag och konventioner som påverkar sjösäkerhet och miljö.

3.9. ReK påminner kommissionen om de skyldigheter som medlemsstaterna ålagts genom internationella fördrag och konventioner. Dessa omfattar 1982 års FN-konvention om havsrätt UNCLOS III, FN:s konferens om miljö och utveckling (UNCED) i Rio 1992, Agenda 21 (kapitel 17 om oceaner och hav), Parisavtalet om hamnstatskontroll, det pågående arbetet i Internationella sjöfartskommisionen (International Commission on Shipping, som skall rapportera om förfaranden för kust- och hamnstatskontroll i Sydney i mars 2001) och de konventioner och koder som utfärdats i enlighet med IMO:s och ILO:s konventioner.

3.10. ReK uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att i tillräckligt hög grad ta hänsyn till aktörer som arbetar praktiskt på området när lagstiftning utarbetas inom ett redan mycket komplext internationellt, europeiskt, nationellt och regionalt nätverk. I sin egenskap av lokala och regionala företrädare understryker ReK den nya föreslagna kommitténs betydelse när det gäller att ge snabb och konsekvent rådgivning för ändringar av EU:s sjöfartslagstiftning.

3.11. ReK understryker den viktiga roll som lokala och regionala myndigheter kan spela i fråga om havsföroreningarnas långsiktiga socioekonomiska och miljömässiga effekter. Det är därför viktigt att den regionala dimensionen beaktas i genomförandet av direktiv och förordningar eftersom den ingår i denna kommittés behörighetsområde.

3.12. ReK påminner kommissionen och medlemsstaterna om att det fortfarande är viktigt att medlemsstaterna tillhandahåller nödhamnar samtidigt som strikta miljöstandarder genomförs och upprätthålls på europeiskt vatten. Det krävs

(1) CdR 165/2000 fin — EGT C 22, 24.1.2001, s. 19.

en förenklad lagtolkning om sjöfolk skall kunna garanteras förenklade och lättfattliga rättsliga ramar och därmed kunna fatta effektiva beslut när de navigerar på europeiskt vatten.

4. Slutsatser

4.1. ReK stödjer helt och fullt den roll som föreslås för sjösäkerhetskommittén, men uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att lägga tyngdpunkten på det praktiska genomförandet av lagstiftningen inom sjöfartsnäringen, så att de negativa effekterna av olyckor till sjöss kan begränsas.

4.2. ReK har genomgående tagit upp sjösäkerhet och skydd av havsmiljön på ett integrerat sätt och anser att det

är mycket viktigt att behandla detta förslag utifrån ett helhetsperspektiv.

4.3. Eftersom ReK är medveten om sjöfartens internationella dimension, är kommittén angelägen om att det skall garanteras att ändringar i nuvarande europeisk praxis inte medför problem för offshoreverksamheten eller ger negativa effekter i andra delar av världen. Kommissionen bör fortsätta att arbeta aktivt med denna fråga tillsammans med medlemsstaterna och IMO.

4.4. I sin egenskap av representationsorgan för de lokala och regionala myndigheterna ser ReK fram emot en förenklad och konsekvent sjöfartspolitik på EU-nivå, vilken bör bidra till att antalet onödiga olyckor minskar i framtiden.

Bryssel den 4 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT

Yttrande från Regionkommittén om "Rapport från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Transeuropeiska nät — Årsrapport 1999 enligt artikel 16 i förordning (EG) nr 2236/95 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät"

(2001/C 253/02)

BAKGRUND

"Rapport från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén — Transeuropeiska nät: årsrapport 1999, enligt artikel 16 i förordning (EG) nr 2236/95 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät" (KOM(2000) 591 slutlig).

Kommissionens beslut av den 22 september 2000 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i detta ärende.

Presidiets beslut av den 13 juni 2000 att ge utskott 3 — transeuropeiska nät, transporter, informationssamhället — i uppdrag att utarbeta kommitténs yttrande.

Regionkommitténs yttrande av den 11 mars 1999 om "Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Intermodalitet och intermodal godstransport i Europeiska unionen. Godstransport på systemnivå. Strategier och åtgärder för att förbättra effektivitet, tjänster och hållbarhet" (KOM(97) 243 slutlig – CdR 398/98 fin) ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EGT C 198, 14.7.1999, s. 21.

Regionkommitténs yttrande av den 3 juni 1999 om kommissionens rapport till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: "Transeuropeiska transportnätet — 1998 års rapport för genomförande av riktlinjerna och framtida prioriteringar" (enligt artikel 18 i beslut nr 1692/96/EG) [CdR 60/1999 slutlig⁽¹⁾].

Fördraget om Europeiska unionen, särskilt avdelning XV (transeuropeiska nät) och avdelning XVII (ekonomisk och social sammanhållning) i Fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen.

Förordning (EG) nr 2236/95 av den 18 september 1995 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät.

Förordning (EG) 1655/99 av den 19 juli 1999 om ändring av förordning (EG) nr 2236/95 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät.

Europaparlamentets och rådets beslut nr 1692/96/EG av den 23 juli 1996 om gemenskapens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet.

Europaparlamentets rapport om de transeuropeiska transportnäten (A5-0076/2000) och dess resolution av den 4 maj 2000⁽²⁾.

Det utkast till yttrande som antogs av utskott 3 den 7 februari 2001 (CdR 408/2000 rev.) [Föredragande: Michel Lebrun (B-PPE)].

Politiken för transeuropeiska nät får avgörande konsekvenser, såväl på gemenskapsnivå som på regional nivå, när det gäller konkurrenskraft, ekonomisk och social sammanhållning och miljömässigt hållbar rörlighet.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 4 april).

REGIONKOMMITTÉNS SYNUNKTER OCH REKOMMENDATIONER

1. Allmänna synpunkter och analys del för del

1.1. Kommittén gläder sig över att kunna konstatera att kommissionen, genom att rådfråga Regionkommittén i detta ärende, informerar sig om de lokala och regionala myndigheternas förslag och behov när det gäller transeuropeiska nät.

1.2. Detta yttrande kan dock inte bara begränsas till en punktanalys av de transeuropeiska näten 1999. Regionkommittén vill därför återigen framföra sina synpunkter i ärendet, särskilt eftersom kommissionen inom kort väntas publicera sin rapport om översynen av riktlinjerna för de transeuropeiska transportnäten.

1.3. I denna rapport behandlas främst transportsektorn, och endast i mindre utsträckning energi- och telekommunikationsnäten. Denna obalans kommer sig av att dessa båda sektorer i betydligt högre grad är privatiserade och därför har mindre behov av offentlig finansiering.

1.4. Kommissionen bör dock inte hemlighålla att utvecklingen av de transeuropeiska näten har stor betydelse för dessa båda sektorer. Det skulle faktiskt vara lämpligt att öka gemenskapens deltagande i finansieringen av energidistributionsnät och telekommunikationsnät i unionens landsbygdsområden, särskild i de perifera och ultraperifera områdena samt generellt sett i regioner med eftersläpande utveckling.

1.5. I detta sammanhang vill kommittén ifrågasätta effektiviteten i energikommittén, som förvånansvärt nog inte sammanträtt sedan 1999.

2. Framsteg inom prioriterade projekt

2.1. De flesta projekt av gemensamt intresse bedrivs alltså på ett tillfredsställande sätt, särskilt de 14 prioriterade projekt för transeuropeiska transportnät som Europeiska rådet beslutade om vid sitt möte i Essen. Denna bedömning bygger på det faktum att genomförbarhetsstudiernas andel av gemenskapens finansiering av TEN-T minskat under 1999 samtidigt som de direkta bidragens andel ökat (flera projekt har gått in i genomförandeskedet).

2.2. Det skall noteras att genomförbarhetsundersökningarnas andel var 28 % 1999 och att den rekommendation som

⁽¹⁾ EGT C 293, 13.10.1999, s. 9.

⁽²⁾ EGT C 41, 7.2.2001, s. 27.

Europaparlamentet årets dessförinnan gjorde (nämligen att gradvis reducera denna andel till högst 30 %) har följts.

2.3. Däremot fortsatte kommissionen 1999 att lägga största delen av de tillgängliga TEN-T resurserna på de 14 prioriterade projekten från Essen (58 %), trots att Europaparlamentet rekommenderat att åtagandebemyndigandena för dessa projekt inte skulle överstiga 50 %.

3. Finansieringen av TEN

3.1. Två mycket positiva faktorer kunde noteras under 1999 vad gäller finansieringen av TEN, nämligen:

- Den markanta ökningen av budgetanslagen för perioden 2000–2006 (4,6 miljarder euro, dvs. dubbelt så mycket som fastställts för perioden 1995–1999).
- Översynen av budgetförordningen (EG) nr 2236/95, som bl.a. kommer att göra det möjligt att upprätta vägledande fleråriga program och att investera i riskkapitalfonder. Ändringarna kommer att vara till stor nytta för ett ökat deltagande av den privata sektorn, för utvecklingen av offentlig-privata partnerskap och långsiktig finansiering.

Kommande årsrapporter bör innehålla en utvärdering av effekterna av dessa åtgärder också på de pågående fleråriga programmen, såsom fastställts i den ändrade artikel 16 i den nya budgetförordningen.

Denna fleråriga programplanering bör utgöra en klar förbättring vad gäller finansieringen av TEN, och det är viktigt att kommissionen beaktar på vilket sätt lokala och regionala myndigheter rådfrågas under processens gång.

3.2. Man skall komma ihåg att Europeiska unionens budgetresurser är klart otillräckliga jämfört med de behov och de utmaningar som genomförandet av TEN-T innebär (i genomsnitt 3 % av investeringens sammanlagda kostnad).

Ur den synvinkel är det beklagligt att man i 1999 års rapport inte redogör för de finansieringskällor utanför gemenskapen som utgörs av det ekonomiska stödet från nationella, regionala och lokala offentliga organ liksom från den privata sektorn. För att råda bot på denna brist borde mer exakta finanseringsplaner offentliggöras, till att börja med de 14 prioriterade Essen-projekten.

3.3. Inom ramen för översynen av budgetförordningen, beviljades ett förstärkt stöd till satellitnavigeringsprojekt (gemenskapsstödet har höjts från 10 % till 20 %) och särskilt för Galileo-projektet.

I förlängningen av denna åtgärd föreslår Regionkommittén att TEN-projekten erhåller ökade resurser när de i betydande utsträckning bidrar till TEN:s ursprungliga mål (tillväxt, konkurrenskraft, sysselsättning, sammanhållning eller hållbar rörlighet). En höjning till 20 % av den totala investeringskostnaden förefaller motiverad i de fall där unionens intressen är särskilt viktiga (till exempel "felande länkar" eller överbelastade sträckor). I samband med det bör särskilda satsningar göras på förbindelserna med kandidatländerna.

4. TEN-T-finansieringens fördelning på transportslag: mot en hållbar transportpolitik

4.1. En hållbar transportpolitik måste bygga på de transportslag som är mest miljövänliga och som tar mest hänsyn till medborgarnas livskvalitet. Huvuddelen av gemenskapens utgifter tillfaller därför alltså järnvägar (64 %) och vägar (17 %), en preferens som också avspeglas i Sammanhållningsfondens finansiering. Däremot är den del av TEN-T-budgeten som avsatts till inre vattenvägar marginell (4 % till inre vattenvägar och 1 % till sjötransporter och hamnar).

Likväl är det såväl ekonomiskt som miljömässigt av visst intresse att idka vattentrafik där det är möjligt.

4.2. Regionkommittén uppmanar därför medlemsstaterna att ägna detta transportsätt större uppmärksamhet och att främja kvalitetsprojekt för transporter på inre vattenvägar, särskilt vad gäller "felande länkar" och "ports autonomes".

Med hänsyn till en hållbar rörlighet är det också viktigt att beakta de miljörelaterade kostnaderna i beräkningen av de olika transportsättens lönsamhet (internalisering av de externa kostnaderna), så att de miljövänliga transportslagen blir mer konkurrenskraftiga. I detta hänseende kräver Regionkommittén att användning av inkomster från motorvägsavgifter till finansiering av miljöförbättrande insatser inom transportsektorn (korsfinansiering) skall tillåtas.

5. Nät för intermodala transporter

5.1. I 1999 års rapport behandlas endast kortfattat problemen och åtgärderna i samband med utvecklingen av nät för intermodala transporter. Icke desto mindre är det nödvändigt att basera TEN-T på en samlad multimodal infallsvinkel (och inte bara utgå ifrån att sammankoppla skilda nät för olika transportsätt).

5.2. Det gäller således för medlemsstaterna och, om dessa inte har möjlighet, för gemenskapen att

- säkerställa en verklig samordning i utvecklingen av de olika näten inom ramen för multimodala integrerade planer i den form som dessa fastställts i ESDP,
- organisera praktiska detaljer och prioriteringar (prioriterade korridorer) i anslutning till näten och till dess olika element (förbindelser, knutpunkter och korridorer),
- utveckla anpassade intermodala anknytningar, vilket kräver omlastnings- och lastningsanläggningar som täcker hela EU-området,
- att fortsätta strävan mot driftskompatibilitet, ett område där kommissionen och medlemsstaterna har gjort ett antal anmärkningsvärda framsteg.

6. Jämvikt mellan konkurrenskraft och tillgänglighet (som nödvändig grund för den ekonomiska och sociala sammanhållningen) och de specifika subregionala problemen

6.1. TEN-T måste hålla sig närmare Europeiska unionens mål (enligt vilka de skall vara ett instrument för både konkurrenskraft och sammanhållning). De skall således å ena sidan säkerställa en tillräcklig tillgänglighet för samtliga områden inom gemenskapen, inklusive öar, isolerade områden eller utkantsområden, å andra sidan erbjuda tillräcklig kapacitet överallt där efterfrågan är särskilt stor. Detta gäller särskilt områden där transittrafiken är omfattande.

6.2. För att uppnå detta mål måste man bygga vidare på särdragen hos öar, isolerade områden och utkantsområden genom att utveckla hamnarna och knyta samman dem med långdistansjärnvägar. Man bör även skapa en "karta över interregional tillgänglighet" som kan bidra till att minska skillnaderna mellan regionerna genom att man fastställer minimikrav på tillgänglighet (mätt utifrån objektiva uppgifter om tidsåtgång och kostnader) till och från alla områden i EU.

6.3. Rent allmänt måste man ta hänsyn till de skilda underregionernas särdrag för att uppnå den förordade balansen mellan konkurrenskraft och tillgänglighet.

6.4. Alternativet att prioritera befintlig infrastruktur kan vara förhastat och diskriminerande för vissa perifera områden, där det finns fundamentala brister i den grundläggande infrastrukturen.

7. Utvärdering och planering av insatserna inom TEN-T

7.1. Riktlinjerna för TEN är bara meningsfulla om de effektivt bidrar till att stärka konkurrenskraften, sammanhållningen och sysselsättningen. Det är därför nödvändigt med en konkret utvärdering av deras effekter. Regionkommittén föreslår en noggrannare utformning av indikatorer och metoder för utvärdering via övergripande forsknings- och utvecklingsinsatser.

7.2. Enligt artikel 16 i den nya budgetförordningen skall årsrapporten innehålla en utvärdering av de uppnådda resultaten av gemenskapsinsatser på skilda tillämpningsområden i relation till de ursprungliga målen.

7.3. Rapporten innehåller faktiskt ett kapitel om utvärderingen, men detta består till större delen av en förteckning över redan utarbetade dokument, utan övrig precisering av innehållet.

7.4. En kontinuitet i planeringen av åtgärder på TEN-området måste också säkerställas (fortfarande med ett perspektiv på 10 till 15 år). Det är därför otänkbart att anta nya riktlinjer för endast fyra år (från 2006 till 2010, den ursprungligen fastställda tidsgränsen). Detta mål uppnås emellertid inom ramen för de nya vägledande fleråriga programmen.

7.5. Inom ramen för en noggrann planering med full insyn måste slutligen besluten av vilka insatser som skall prioriteras underkastas på förhand fastställda, allmänt kända regler.

8. Utvidgning och yttre förbindelser

8.1. Förbindelser med tredje land är ytterst viktigt, både för att minska strukturella hinder för framtida utvidgningar av EU och för att integrera EU bättre i de internationella transportsystemen.

8.2. Inrättandet av instrumentet för strukturpolitiska åtgärder inför anslutningen (ISPA) kommer otvivelaktigt att tjäna detta syfte. Instrumentet skall stå för finansieringen av större arbeten för transportinfrastruktur i kandidatländerna, med hjälp av en årlig budget på anslutande 520 miljoner euro, dvs. mer än 3,6 miljarder euro för perioden 2000-2006, vilket motsvarar ca 75 % av det belopp som avsatts för TEN-åtgärder inom gemenskapen (4,6 miljarder).

8.3. Beloppet förefaller motiverat med tanke på den utmaning som ligger i utvecklingen av TEN i kandidatländerna och som nyligen preciserats i slutrapporten från gruppen för bedömning av transportinfrastrukturbehoven (TINA) och som offentliggjordes i oktober 1999. (Där uppskattas kostnaden

för byggandet av transportnätet till ca 92 miljarder euro). Noteras bör att man i rapporten ger prioritet åt de alleuropeiska transportkorridorer som fastställdes i Helsingfors vid byggandet av transportnätets järnvägs- och landsvägskomponenter.

8.4. När gemenskapen fattar beslut om finansiellt stöd för att förverkliga det transeuropeiska transportnätet i de nuvarande medlemsstaterna är det emellertid också absolut nödvändigt att beakta de särskilda behov som föreligger i regionerna med tanke på unionens förestående utvidgning.

9. Slutsatser och rekommendationer

Regionkommittén

9.1. uppmanar kommissionen att fortsätta sin strävan till förmån för TEN-politiken på transportområdet men även inom energisektorn och framför allt på telekommunikationsområdet, särskilt med tanke på de farhågor som kom till uttryck vid toppmötet i Lissabon,

9.2. betonar den ansevärda ökningen av gemenskapsfinansieringen vad gäller TEN (både inom unionen och i kandidatländerna), vilket borde leda till att projekten genomförs snabbare, och framhåller att när gemenskapen fattar beslut om finansiellt stöd för att förverkliga det transeuropeiska

transportnätet i de nuvarande medlemsstaterna är det absolut nödvändigt att beakta de särskilda behov som föreligger i regionerna med tanke på unionens förestående utvidgning,

9.3. välkomnar översynen av budgetförordningen (EG) nr 2236/95 och uppmanar kommissionen att vara uppmärksam på den kommande översynen av strukturfonderna och Sammanhållningsfonden och dess effekter på det nuvarande gemenskapsstödet till TEN,

9.4. vill befästa sin ståndpunkt när det gäller översynen av riktlinjerna för det europeiska transportnätet, där kommitténs första krav är en mer exakt definition av gemenskapspolitiken på detta område,

9.5. anser särskilt att TEN-T skall vara förenligt med målet för hållbar rörlighet, vilket innebär att de i högre grad gynnar de mest miljövänliga transportslagen, särskilt inre vattenvägar, och att de bygger på ett samlat multimodalt synsätt,

9.6. anser även att TEN-T bör ligga närmare målen i fördraget, med hänsyn till balansen mellan konkurrenskraft och tillgänglighet och uppmanar kommissionen att komplettera sina framtida årsrapporter med en utvärdering speciellt inriktad på dessa frågor,

9.7. erinrar om att komponenterna i TEN-T bör bli föremål för en noggrann utvärdering och en planering över tiden.

Bryssel den 4 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om medlemsstaternas åtgärder i fråga om krav på allmänna tjänster och slutande av avtal om allmänna tjänster avseende persontransporter på järnväg, väg och inre vattenvägar"

(2001/C 253/03)

BAKGRUND

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om medlemsstaternas åtgärder i fråga om krav på allmänna tjänster och slutande av avtal om allmänna tjänster avseende persontransporter på järnväg, väg och inre vattenvägar (KOM(2000) 7 slutlig – 2000/0212 COD).

Rådets beslut av den 20 oktober 2000 att i enlighet med artikel 265 första stycket och artikel 71 i EG-fördraget rådföra Regionkommittén i detta ärende.

Presidiets beslut av den 2 juni 1999 att ge utskott 3 — transeuropeiska nät, transporter, informationssamhället — i uppdrag att utarbeta kommitténs yttrande.

Förslag till rådets förordning om stöd till samordning av transporter på järnväg, väg och inre vattenvägar (framlagt av kommissionen) (KOM(2000) 5 slutlig – 2000/0023 COD).

Regionkommitténs yttrande om "Meddelande från kommission till rådet, Europaparlamentet, Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén: Att utveckla ett trafiknät för alla — Varför goda lokala och regionala persontrafikförbindelser är viktiga och hur Europeiska kommissionen kan bidra till att förverkliga dem" (KOM(98) 431 slutlig, CdR 436/98 fin) ⁽¹⁾.

Det utkast till yttrande (CdR 292/2000 rev. 2) som antogs av utskott 3 den 7 februari 2001 (Föredragande: Herman Suykerbuyk, B-PPE).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 4 april) följande yttrande.

1.1. Regionkommittén noterar att förslaget till förordning har som syfte att modernisera gemenskapens lagstiftning för att till slut, på en avreglerad marknad, ha infört ett förfarande där trafikoperatörerna utses på grundval av "kontrollerad konkurrens", så att även kollektivtrafiken omfattas av den frihet att tillhandahålla tjänster som redan införts på andra områden.

1.2. Kommittén anser att det är transportpolitikens uppgift att utforma de berörda samhälleliga och rättsliga ramvillkoren så att rörlighetsbehoven kan tillgodoses. I detta sammanhang är det särskilt viktigt att slå vakt om, och bygga ut, de allmänna kommunikationerna.

1.3. ReK välkomnar syftet med förordningen. Det är en framtidsinriktad modell om det etableras en marknad där ett större antal tjänsteproducenter — med bibehållna småföretagsstrukturer — svarar för ett konkurrensutsatt och högkvalitativt

utbud till skäliga priser. En sådan modell öppnar också möjligheten att sätta in allmänna medel på ett mer ekonomiskt sätt. Vi menar dock även att marknadsekonomiska strukturer inom transportsektorn kan medföra en risk att konkurrensen bara handlar om priset, så att följderna blir lägre kvalitet, lönedumpning och social dumpning samt — i gränsfall — till att nya monopol uppstår. Det krävs följaktligen rättsregler som garanterar rättvisa konkurrensvillkor, som främjar småföretagens utbud och som bibehåller den standard som uppnåtts med hänsyn till kvalitet, miljövänlighet och sociala villkor.

1.4. Kommittén konstaterar att välorganiserade allmänna tjänster på området för persontransporter utgör ett viktigt redskap för de regionala och lokala myndigheternas politik på detta område. Regionkommittén konstaterar också att kollektivtransporter är ett område som ligger i allmänhetens intresse och att kollektivtrafiken bör ingå i kategorin samhällsomfattande tjänster. I det kommunala självstyrets uppgifter ingår det att säkerställa den lokala kollektivtrafiken, och därför kan detta inte helt och hållet överlätas till de fria marknadskrafterna.

⁽¹⁾ EGT C 198, 14.7.1999, s. 8.

1.4.1. ReK noterar att en välfungerande service på lokaltrafikens område påverkar livskvaliteten. Varje region måste följaktligen själv kunna utöva inflytande på denna. Kommittén konstaterar att förslaget till förordning avser hela området för offentliga kommunikationer, vilket är adekvat. Därmed inkluderas också fjärrpersontrafiken på räls.

1.4.2. Särskilt i städerna, men även mer allmänt i kommunerna, bidrar ett välutvecklat kollektivtrafiksystem till större vitalitet och i synnerhet till mindre trafikstockningar.

1.4.3. Halvoffentlig trafik (samåkningstaxi, beställbuss osv.) på landsbygden eller i lågtrafik kan vara ett utmärkt sätt att garantera ett minimum av rörlighet.

1.4.4. Regionkommittén noterar att kollektivtrafiken förbättrar rörligheten både på regional och lokal nivå, men vill framhålla att särskild uppmärksamhet måste ges glesbefolkade områden, så att befolkningen på landsbygden får samma transportmöjligheter som alla andra.

1.4.5. Ur miljösynpunkt är denna typ av rörlighet mindre miljöförstörande.

2. Regionkommittén uppmanar Europeiska kommissionen att vederbörligen beakta subsidiaritetsprincipen i sitt förslag till förordning. Det är med goda skäl som man i förslaget inte sätter upp några särskilda mål för kollektivtrafiken och inte heller anger vilka institutionella strukturer som medlemsstaterna skall införa. Upphandlingsmekanismen utgör verkligen ett lämpligt instrument för att komma i åtnjutande av konkurrensens positiva kostnadseffekter utan att allmänintresset hotas. Regionkommittén vill framhålla att endast om konkurrensvillkoren är lika för alla marknadsaktörer kan man tala om lika möjligheter på en marknad som öppnats för konkurrens. Ansvariga myndigheter måste åtminstone ha möjlighet att göra undantag från allmän upphandling för samordnad trafik, för att inte äventyra färdiguppyggda transportnätverk. Undantagsmöjligheten i artikel 7.1, 7.2 och 7.4 bör inriktas på samordningsfunktionen, inte trafikoperatörfunktionen.

2.1. Kommittén skulle vilja att kommissionen tar hänsyn till de olika förvaltningsnivåerna i medlemsstaterna och att de lokala och regionala förvaltningarnas roll anges i förordningsförslaget, inklusive i förslagets titel.

2.2. ReK vill uppmärksamma kommissionen på att respektive medlemsstats lokala och regionala förvaltningar har ett betydande ansvar på transportområdet. Den kollektiva persontrafiken måste bland annat vara förenlig med den fysiska planeringens allmänna mål. Detta gäller linjer (både gamla och

nya), korsningar, hållplatser, perronger, stationer etc. Det förfarande som föreskrivs i förslaget måste utformas så att man garanterar att lokala och regionala myndigheter konsulteras.

3. Regionkommittén skulle vilja att medlemsstaternas ersättningar för uppdelning av kollektivtrafiktjänster på olika regioner och för investeringskostnader betalas ut efter objektiva och överskådliga kriterier.

4. Regionkommittén uppmanar Europeiska kommissionen att förlänga löptiden för avtal om offentliga tjänster under förutsättning att operatörerna gör särskilda investeringar när det gäller säkerhet.

5. ReK välkomnar att förslaget uttryckligen förordar att man skall erbjuda kollektivtrafik av hög kvalitet. Det är glädjande att man lägger sådan vikt vid högkvalitativa tjänster. Om man väljer principen om att varje medborgare har rätt till ett minimum av rörlighet måste kvaliteten vara en central fråga. Ett minimum av rörlighet förutsätter också att medborgarna har tillgång till ett minimum av kollektivtrafik, särskilt med avseende på tidsaspekten. För att man skall kunna ta hänsyn till lokala och regionala behov bör tilldelningskriterierna i artikel 4 vara vägledande i stället för bindande, i likhet med de allmänna upphandlingskriterierna.

5.1. Enligt Regionkommittén är tillhandahållandet av transportmedel en tjänst som måste ta hänsyn till tre huvudkategorier av resenärer: de som reser till eller från jobbet, turister och den stora användargrupp som är hänvisad till allmänna samfärdsmedel på grund av funktionshinder eller ekonomiska orsaker eller med hänsyn till hög eller låg ålder.

5.2. Kommittén anser att transporttjänsterna måste ske inom ramen för vissa rättigheter och skyldigheter; det finns å ena sidan det pris som resenärerna betalar, tydligt uttryckt i form av en avgift, och å andra sidan en skyldighet för trafikoperatören att producera resultat.

5.3. ReK skulle vilja att man tar särskild hänsyn till behoven hos vissa kategorier av resenärer, som äldre personer eller personer med funktionshinder.

6. Det är glädjande att man i förslaget tar hänsyn till arbetstagarna, eftersom hävning av ett avtal om allmänna tjänster kan medföra byte av trafikoperatör. Man bör dock beakta skillnaden mellan att bevara befintliga arbetsvillkor och häva ett avtal. Förordningen bör garantera att de anställda får arbeta kvar och att bara den arbets- och socialrättsliga kvalitetsnivån anpassas, om så behövs. Det gäller följaktligen att skapa en rättslig grund för att även väga in arbets- och socialrättsliga kriterier vid upphandling.

7. Kommittén skulle vilja ändra förordningens artikel 4 utifrån följande förslag:

- Informationen om tidtabeller, anslutningar etc. bör vara tydlig, kostnadsfri och tillgänglig för alla resenärer, och trafikoperatörerna måste förbättra sina tjänster.
- Resenärerna måste ha tillgång till en trygg miljö (belysning, servicepersonal etc.), inte bara i transportmedlen utan även utomhus, på perronger och busshållplatser.
- Resenärerna måste ha rätt till ersättning vid upprepade tågförseningar.
- Resenärerna har rätt till rimlig komfort i fråga om sittplatser, bagageutrymme och — beroende på ressträcka — hygien.

8. I artikel 1 bör det klargöras att den föreslagna förordningen gäller för alla offentliga kommunikationer (räls- och markbundna).

9. Kommittén uppmanar kommissionen att ändra förordningens artikel 3 d enligt följande:

Samordnade tjänster: buss-, räls- och linbanetrafik som tillhandahålls inom ett enhetligt transportsystem där samma tidtabell, biljettpreis och biljett gäller.

10. Kommittén uppmanar kommissionen att ändra förordningens artikel 4.1 enligt följande:

"...genom att sluta avtal om allmänna tjänster i enlighet med kapitel III genom att fastställa minimikriterier för kollektiv persontrafik i enlighet med kapitel IV, samt genom att med ålägganden säkerställa en högkvalitativ lokal kollektivtrafik."

11. Kommittén uppmanar kommissionen att ändra förordningens artikel 6 c enligt följande:

"Avtalen skall vara tidsbegränsade och deras löptid skall anpassas till genomsnittet för det utnyttjade samfärdsmedlets affärsmässiga avskrivningsperiod."

12. Regionkommittén föreslår följande tillägg till förordningsförslaget artikel 10 a:

"Som ett minimikriterium bör man kunna främja förmånliga biljettyper, som stimulerar utnyttjandet av kollektivtrafik inom ett begränsat område."

13. Kommittén uppmanar kommissionen att i stället för det system som anges i artikel 10 b utarbeta ett system för att bestämma ersättningsbeloppet som inte omöjliggör privata transportalternativ.

13.a Kommittén uppmanar kommissionen att komplettera artikel 12 med en möjlighet för ansvariga myndigheter att, enbart i nödfall och som en tillfällig åtgärd, besluta om trafikplikt om inga transportoperatörer är verksamma, i syfte att säkerställa kontinuitet i kollektivtrafiken.

13.b ReK uppmanar kommissionen att reducera insynsföreskrifterna i artikel 7.3 och särskilt i artikel 13, så att det kan ske en avvägning mellan kostnads- och nyttoaspekterna för de ansvariga instanserna, ned till en hanterlig nivå.

14. Kommittén uppmanar kommissionen att förlänga övergångsperioden i förordningens artikel 17.1 till åtta år.

15. Kommittén anser att genomförandebestämmelser och villkor måste fastställas för att säkerställa välfungerande transporttjänster — både ur kvalitativt och kvantitativt hänseende samt när det gäller användning av olika typer av transport — så att befolkningen och företagsamheten kan leva vidare i avlägsna områden.

16. Kommittén hoppas att de lokala och regionala myndigheterna för en politik som möjliggör ett samordnat förhållningssätt när det gäller kollektivtrafiken, något som bland annat bör avspeglas i prissättning och planering av tidtabeller. Stadsområdena har särskilt stort behov av ett integrerat system med enhetliga tidtabeller, biljettpreiser och biljetter, men ett samordnat förhållningssätt måste givetvis även tillämpas på landsbygden.

17. Kommittén konstaterar att förordningsförslaget innefattar ytterligare ett stort antal fall av rapporteringsskyldighet till Europeiska kommissionen. Denna rapportering tar stora administrativa resurser i anspråk, både inom statliga förvaltningar och inom den EU-administration som handhar utvärderingen. Av detta skäl torde det vara tillräckligt att den konkreta marknadsbevakningen i huvudsak ligger kvar på de nationella instanserna och att rapporteringsskyldigheten visavi Europeiska kommissionen reduceras till ett minimum.

18. Kommittén uppmanar kommissionen att ersätta beräkningsmetoden i bilaga I med en som är praktiskt användbar och realistisk.

Bryssel den 4 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT

Yttrande från Regionkommittén om "Europeiska kommissionens slutrapport Urban Audit (stadsanalys)"

(2001/C 253/04)

BAKGRUND

Europeiska kommissionens slutrapport Urban Audit (stadsanalys).

Kommissionens meddelande "Mot ett program för städer inom Europeiska unionen" [KOM(97) 197 slutlig].

Kommissionens meddelande "En hållbar utveckling i Europeiska unionens städer: Ett handlingsprogram" [KOM(98) 605 slutlig], och det stadsforum som hölls i Wien 1998, där en åtgärd för "Att förbättra jämförande information om förhållandena i städerna" godkändes.

Presidiets beslut av den 11 april 2000 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget utarbeta ett yttrande om "Europeiska kommissionens slutrapport Urban Audit (stadsanalys)" och ge utskott 4 (fysisk planering, stadsfrågor, energi och miljö) i uppdrag att utarbeta detta yttrande.

Det utkast till yttrande (CdR 190/2000 rev. 2) som antogs av utskott 4 den 9 februari 2001 [föredragande: Keith Whitmore (UK-ELDR)].

Publiceringen av Urban Audit (stadsanalys) ger medlemsstaterna möjlighet att ta del av jämförande statistik om 58 städer i unionen.

Publiceringen av den andra rapporten om ekonomisk och social konkurrenskraft och sammanhållning i Europa ger medlemsstaterna möjlighet att diskutera stadspolitikens roll vid utvecklingen av gemenskapens territorium.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 4 april) enhälligt följande yttrande.

1. Regionkommitténs kommentarer till Europeiska kommissionens Urban Audit (stadsanalys)

1.1. Regionkommittén välkomnar publiceringen av rapporten om pilotetappen i Europeiska kommissionens Urban Audit (stadsanalys) och anser att rapporten utgör ett värdefullt bidrag till den alltmer omfattande statistiken om livskvaliteten i stadsområden i Europa.

1.2. ReK menar att ett av de starka inslagen i rapporten är dess omfattning och djup. I rapporten presenteras statistik om en rad ekonomiska, sociala, kulturella och miljörelaterade frågor, och man intar alltså inte ett mer begränsat och sektorsinriktat synsätt, något som ibland är en svaghet i annan statistik om förhållandena i städerna.

1.3. ReK ställer sig positiv till att EU:s officiella statistiska organ Eurostat medverkar vid den framtida finslipningen och kontrollen av vissa uppgifter i rapporten om stadsanalys. Kommittén har också förstått att nätverket Eurocities medverkar i utformningen av indikatorer, och detta är mycket välkommet när det gäller att styra metodanvändningen på fältet.

1.4. Kommittén välkomnar visserligen den kvalitativa ansatsen i rapporten om stadsanalys (till skillnad från en rent

kvantitativ ansats), men ställer sig tveksam till om statistiken verkligen är jämförbar, med tanke på att mycket av det som kan benämnas "livskvalitet" i Europas största städer är kontextberoende — det vill säga att det påverkas av lokala, regionala och nationella attityder, uppfattningar och kulturella företeelser.

1.5. ReK har också reservationer beträffande informationens fullständighet, mot bakgrund av att rapporten om stadsanalys innehåller många luckor när det gäller statistik av central betydelse. Kommittén har därför vissa betänkligheter med avseende på hur uppgifterna skall kunna tolkas och vilka politiska slutsatser som kan dras mot bakgrund av en sådan tolkning.

1.6. ReK skulle protestera kraftigt om stadsanalysen används till att bestämma politiska prioriteringar och resursfördelning i framtiden, såvida inte omfattande justeringar görs av metoderna, statistikens fullständighet och tolkningen av den insamlade informationen.

1.7. Regionkommittén menar dessutom att rapporten om stadsanalys måste uppfattas som endast ett bidrag av flera till en mer omfattande diskussion om städerna, som kommer att färgas inte minst av Regional utvecklingsplanering i europeiskt perspektiv (ESDP) och den andra rapporten om ekonomisk

och social sammanhållning samt av det sammanhållningsforum som anordnas i maj nästa år.

2. Regionkommitténs rekommendationer beträffande stadsanalysprojektet

2.1. Regionkommittén anser att rapporten om stadsanalys bidrar till en förståelse av de europeiska städernas förändrade förutsättningar, och kommittén efterlyser en serie tolkningsrapporter om de viktigaste resultaten i rapporten om stadsanalys, för att på så sätt klargöra konsekvenserna för den stadspolitik som håller på att utformas.

2.2. ReK uppmanar Europeiska kommissionen att utveckla en integrerad ansats till stadsrelaterade frågor inom sina generaldirektorat, eftersom dessa frågor är av övergripande art och kräver omfattande samordning.

2.3. Eurostats medverkan kommer att bidra till kontroll av statistiken, och ReK gläder sig över att Eurostat kan komma att inkorporera vissa av stadsanalysens mer konkreta indikatorer i den officiella statistiken på EU-nivå.

2.4. ReK varnar för att använda stadsanalysen som det huvudsakliga verktyget för att utforma och bedöma den framtida stadspolitiken.

2.5. ReK ställer sig positiv till att nätverket Eurocities deltar i styrningen av metodval och utformningen av indikatorer, och kommittén förespråkar att även lokala och regionala myndigheter ges möjlighet att medverka fullt ut vid uppföljningen av stadsanalysen. Detta kommer att ge utrymme för ett "nedifrån-och-upp"-perspektiv vid avgränsningen av viktigare studieområden, i stället för en överdriven toppstyrning.

2.6. En liknande analys, där betydligt färre men mer välgrundade och kontrollerbara indikatorer används, bör längre fram göras i kandidatländerna. Än så länge begränsas stadsanalysen till de nuvarande 15 EU-medlemsstaterna.

2.7. ReK uppmanar medlemsstaterna att titta närmare på sina egna indikatorer, insamlade på lokal, regional och nationell nivå, och se till att en sammanhängande bild skapas inom varje enskild medlemsstat; detta kommer i slutändan att bidra till jämförbarhet mellan medlemsstaterna på de skilda nivåerna.

2.8. ReK menar att siffror och statistik visserligen är betydelsefulla, men att kompletterande information, till exempel insamlad genom attitydundersökningar, kan bidra till att skapa en tydlig bild av livskvaliteten, som i många avseenden är en fråga om hur man upplever sin situation.

2.9. Viktiga begrepp såsom medborgarskap bör beaktas vid utvärdering av deltagande i det offentliga livet.

2.10. ReK vill påpeka att många statistiska uppgifter som på ytan förefaller vara objektiva och jämförbara i verkligheten är ytterst kontextberoende, det vill säga är djupt förankrade i den berörda medlemsstatens politiska bakgrund. Och denna kan variera oerhört mycket olika länder emellan, till exempel när det gäller metoder för beräkning av arbetslöshetsnivån.

2.11. ReK anser därför att i de fall då det används "gemensamma måttstockar" i hela Europa (t.ex. ILO:s definition av arbetslöshet, eller Internationella kriminalitets- och brottsofferundersökningen) bör stadsanalysen inbegripa dessa som en extern "kontroll" eller objektiv jämförelsegrund.

2.12. ReK välkomnar klassificeringen av städer i "små, medelstora och stora", "nordliga och sydliga", "centrala och perifera" och "huvudstäder och landsortstäder" och anser den vara en god grund för analys. Det förekommer dock ingen analys av vilken faktor, eller kombination av faktorer, som påverkar olika livskvalitetsindikatorer inom och mellan de olika kategorierna, och detta utgör en begränsning av klassificeringens användbarhet. Kommittén uppmanar därför kommissionen att vidta de åtgärder som krävs för bedöma dessa faktors inverkan på livskvaliteten.

2.13. Städer som vill ansluta sig till initiativet om stadsanalys i framtiden bör obligatoriskt tillhandahålla information på alla områden där statistik föreligger; det vill säga enskilda städer bör inte tillåtas att undanhålla information som de anser vara känslig, eftersom detta skulle ge lägre kvalitet på den totala slutprodukten.

2.14. ReK föreslår att kommissionen under den närmaste tiden främst inriktar sig på att sammanställa fullständig information från de 58 städer som ursprungligen deltog, snarare än att i detta skede försöka vidga deltagandet ytterligare. Kommittén inser att stadsanalysen varit ett komplicerat projekt (dvs. 58 städer, undersökning av 21 livskvalitetsområden, vid 3 tidpunkter och på tre olika nivåer) men noterar att endast en stad lyckats tillhandahålla fullständig information på alla områden under de tre analysåren. Luckorna i informationen bör fyllas.

2.15. Undantagsvis bör London och Paris inbjudas att delta i stadsanalysprojektet. Även om de är betydligt större än de 58 städer som hittills analyserats, finns det starka skäl att bedöma livskvaliteten i dem på deras egna villkor. I kommissionens studie om London från 1997, som nu behöver uppdateras, framhölls ett antal nya problem, till exempel ökande segregering inom staden, vilka skulle kunna bidra till tolkning av vissa av resultaten i rapporten om stadsanalys.

2.16. Kommittén anser att kommissionen skulle kunna göra mer för att bygga vidare på ReK:s studie från 1999 om "Utvärdering om livskvalitet i europeiska regioner och städer — Teoretisk begreppsbildning, traditionella och nyskapande indikatorer", där kommittén beskriver ett antal nya problem som inte kan begripas endast med hjälp av indikatorer.

2.17. Det har varit mycket tal om idén om en "europeisk modell" för stadsliv — det vill säga en ytmässigt relativt kompakt stad med högst 10 miljoner invånare, i motsats till de "megastäder" med mer än 25 miljoner invånare man förväntar sig i Sydamerika. Det skulle vara intressant att jämföra så vitt skilda modeller när det gäller hållbarhet och livskvalitet, och kommittén anser att kommissionen någon gång i framtiden bör göra en sådan jämförelse.

2.18. ReK anser att den europeiska stadsanalysen längre fram bör utvidgas till små och medelstora städer, där majoriteten av Europas stadsinvånare bor.

2.19. En fruktbar analys skulle kunna göras av relationen mellan huvudresultaten i stadsanalysen och resultaten i relevanta delar av Andra rapporten om ekonomisk och social sammanhållning.

2.20. ReK rekommenderar att man vid det sammanhållningsforum som planeras till maj 2001 tar tillfället i akt att ingående diskutera framtidens stadspolitik, ömsesidigt relaterade sektorsövergripande och sektorsspecifika åtgärder samt lämpliga ramar för regional utvecklingsplanering, mot bakgrund av en balanserad utveckling av EU:s territorium.

3. Slutsatser

3.1. Regionkommittén anser att rapporten om stadsanalys kommer att vara användbar för politiker och aktörer som arbetar med stadsutveckling i de skilda medlemsstaterna, och att Europeiska kommissionen bör lovordas för den. Rapporten bidrar med en stor mängd kontrollerbar information om 58 av Europas största städer. I unionen som helhet kan rapporten om stadsanalys bidra till att fördjupa kontakterna mellan

europeiska städer på bilateral basis eller i nätverk, i syfte att studera frågor av gemensamt intresse.

3.2. ReK menar att rapporten om stadsanalys kommer att bli användbar för alla observations- eller expertgrupper som inrättas inom ramen för Regional utvecklingsplanering i europeiskt perspektiv (ESDP) samt gemenskapsinitiativen Interreg och Urban, som alla har särskilda anslag för utbyte av information och väl fungerande metoder, och kommittén rekommenderar med eftertryck att kommissionen försöker samordna dessa skilda men närbesläktade initiativ.

3.3. ReK anser att kommissionen särskilt bör dra fördel av denna tydligt integrerade ansats, få bukt med fragmentariseringen och ge stimulans till ett bättre samarbete inom generaldirektoraten, i de fall då ansvaret för stadspolitiska frågor är delat.

3.4. ReK anser att rapporten om stadsanalys på ett avgörande sätt kan öka förståelsen, om informationen i den kompletteras med information från å ena sidan den lokala nivån, t.ex. genom attitydundersökningar, och å andra sidan EU-nivån, genom användning av objektiva alleuropeiska standarder (t.ex. ILO:s sysselsättningsstatistik).

3.5. ReK anser att man inte ens med en välunderbyggd tolkning kan låta indikatorer helt ersätta utvärderingar och utveckling av politiska åtgärder, och rapporten om stadsanalys kan inte användas isolerat för att utforma den framtida stadspolitiken. Den bör framför allt inte användas för att bestämma kommande fördelning av EU-stöd. Ändå utgör rapporten ett mycket intressant instrument för utformningen av stadspolitiken på europeisk nivå och för inrättandet av specifika program för att stimulera till gemensamma aktiviteter i enlighet med resultaten från det stadsforum som Europeiska kommissionen tog initiativ till i Wien i november 1998.

3.6. Av detta skäl anser ReK att stadsanalysen i det långa loppet kommer att bevisa sitt värde för medlemsstaterna endast om det görs ett samordnat försök att tolka nyckeldata på ett sådant sätt att politikerna kan använda dem. Detta innebär att man om möjligt ger en beskrivning av välgrundade orsakssamband mellan å ena sidan avsaknad eller förekomst av centrala socioekonomiska, miljörelaterade och kulturella faktorer och å andra sidan den upplevelse av livskvaliteten som hänger samman med detta.

Bryssel den 4 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om Kommissionens stöd till kärnsäkerhet i de nya oberoende staterna och i Central- och Östeuropa"

(2001/C 253/05)

BAKGRUND

Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om "Kommissionens stöd till kärnsäkerhet i de nya oberoende staterna och i Central- och Östeuropa" (KOM(2000) 493 slutlig).

Revisionsrättens särskilda rapport nr 25/98 om Europeiska unionens verksamhet inom kärnsäkerhetsområdet i Central- och Östeuropa (CÖE) och de nya oberoende staterna (perioden 1990–1997)⁽¹⁾ samt kommissionens svar.

Slutdeklarationen från den europeiska konferensen om "Kärnkraftssäkerhet och lokal och regional demokrati" som Europarådets kommunalkongress anordnade i Göteborg den 24–26 juni 1997.

Presidiets beslut av den 13 juni 2000 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget utarbeta ett yttrande om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om kommissionens stöd till kärnsäkerhet i de nya oberoende staterna och i Central- och Östeuropa" och ge utskott 4 (fysisk planering, stadsfrågor, energi och miljö) i uppdrag att utarbeta detta yttrande.

Regionkommitténs resolution om kärnsäkerhet och lokal och regional demokrati (CdR 423/97 fin)⁽²⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Europeiska unionens handlingsprogram för miljön och en hållbar utveckling (femte handlingsprogrammet för miljön)" (CdR 12/2000 fin)⁽³⁾.

Regionkommitténs yttrande om "Främjande av el från förnybara energikällor på den inre marknaden för el" (CdR 191/2000 fin)⁽⁴⁾.

Det utkast till yttrande (CdR 7/2001 rev.) som antogs av utskott 4 den 9 februari 2001 [föredragande: Günther Pumberger (A–PPE)].

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 4 april) enhälligt följande yttrande.

Regionkommitténs synpunkter och rekommendationer beträffande meddelandet

1. I princip ställer sig Regionkommittén bakom kommissionens åtgärder samt det ekonomiska stödet till staterna i Central- och Östeuropa och till de nya oberoende staterna för att förbättra säkerheten vid kärnkraftsanläggningarna inom ramen för de befintliga programmen. Kommittén ser positivt på de seriösa ansträngningar som kommissionen hittills har gjort på detta område.

2. Regionkommittén står fast vid de uttalanden som gjordes i resolutionen om kärnsäkerhet och lokal och regional demokrati av den 14 maj 1998 om att den berättigade oron för folkhälsan hos befolkningen i EU:s medlemsstater, i

kandidatländerna och i de nya oberoende staterna, mot bakgrund av eventuell strålning i miljön, måste tas på stort allvar och leda till omedelbara åtgärder.

3. Kommittén betonar uttryckligen att miljö- och energifrågor — med undantag för frågor om kärnsäkerhet, som statliga organ ansvarar för — ofta ingår i de lokala och regionala myndigheternas ansvarsområden, att de direkt berör ett stort antal europeiska medborgare och att de kan vara förenade med negativa konsekvenser (till exempel vad gäller hälsa, arbetsplatser, ekonomiska förhållanden).

4. Mot bakgrund av de erfarenheter som hittills vunnits i samband med det ekonomiska stödet till länderna i Central- och Östeuropa och till de nya oberoende staterna rekommenderar ReK att kommissionen framför allt koncentrerar sig på finansieringen av de projekt som är inriktade på de största potentiella hoten mot medborgarna och miljön (ombyggnad av betongskyddet, "sarkofagen", i Tjernobyli), och därför ger dessa projekt högsta prioritet.

⁽¹⁾ EGT C 35, 9.2.1999, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 251, 10.8.1998, s. 34.

⁽³⁾ EGT C 317, 6.11.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT C 22, 24.1.2001, s. 27.

5. ReK anser att gemenskapen måste koncentrera sina ansträngningar till projekt som syftar till att undanröja hot mot miljön inom ramen för Phare och Tacis med tanke på de svåra yttre omständigheterna i mottagarländerna och mot bakgrund av det faktum att kostnaderna för såld el ännu inte täcks helt. Även andra finansieringsinstrument måste utnyttjas i högre grad i samband med avvecklingsprogram, förbättrad säkerhet, avfallshantering och alternativa energiformer i dessa länder.

6. ReK är fortfarande fast övertygad om att det föreligger ett akut behov av förbättrade demokratiska förfaranden vid planeringen, konstruktionen och driften av kärnkraftsanläggningar så att alla samhällsgrupper (lokala, regionala, nationella och internationella) kan inbegripas i enlighet med kraven på öppenhet, medborgardeltagande och bedömning av de ekologiska och ekonomiska konsekvenser sådana anläggningar har.

7. ReK välkomnar att man eftersträvar en ständig politisk dialog med företrädarna för de berörda länderna och kräver att de regionala och lokala myndigheterna inkluderas i denna process.

8. ReK föreslår att fortbildning och kunskapsöverföring till de berörda länderna skall ges större utrymme, för endast om de personer som är involverade i att förbättra kärnkraftverkens säkerhetsstandard själva är övertygade om projektets relevans kan de hittillsvarande ansträngningarna påskyndas.

9. ReK vill med eftertryck framhålla att stödet till användning av alternativa energikällor även måste utökas i de central- och östeuropeiska länderna och i de nya oberoende staterna, framför allt mot bakgrund av utvärderingen av det 5:e handlingsprogrammet för miljön, förslaget till direktiv om främjande av el från förnybara energikällor på inre marknaden för el, samt grönboken "Mot en europeisk strategi för energiförsörjningstrygghet".

10. ReK beklagar att utvecklingen av alternativa energikällor i de central- och östeuropeiska länderna och i de nya oberoende staterna — trots stora ansträngningar inom kärnenergisektorn — tillmätts alltför liten betydelse, vilket inte minst framgår av den uppenbara snedvridningen av fördelningen av medel mellan kärnindustrin och övriga energikällor inom ramen för program som Phare, Tacis, Euratomlån, Synergy, SURE samt det fleråriga energiprogrammet 1998–2002.

11. ReK föreslår därför för det första att man framför allt när det gäller de central- och östeuropeiska länderna skall ge gemenskapsstrategin för försörjningstrygghet mycket hög prioritet för att uppnå gemenskapens målsättning att fördubbla den andel av den totala energiförbrukningen som kommer från förnybara energikällor och att öka motsvarande andel i elproduktionen till 22 %, och därigenom bidra till unionens gemensamma målsättning, nämligen att öka andelen från nuvarande 6 % till 12 % fram till 2010. För det andra föreslår kommittén en hög prioritering av utvecklingen och införandet

av alternativa energikällor. Även i detta fall krävs det en avsevärd förstärkning av det ekonomiska stödet.

12. ReK måste med beklagande konstatera att säkerheten på kärnkraftsområdet fortfarande tillmätts alltför ringa betydelse, trots årtionden av ansträngningar, vilket inte minst kommer till uttryck vid tilldelningen av ekonomiska medel och vid tillhandahållandet av personalresurser.

13. Mot bakgrund av att de ekonomiska resurser som ställts till förfogande för projekt som gäller kärnsäkerhet är alltför ringa, och eftersom även mottagarländerna har mycket små ekonomiska resurser till sitt förfogande, rekommenderar ReK att kommissionen för det första gör prioriteringar vid fördelningen av stödmedel och för det andra genomför en kraftig höjning av budgetmedlen med hjälp av Europaparlamentet och rådet.

14. ReK beklagar att genomförandet och effekterna av ekonomiska stödåtgärder för att förbättra säkerheten vid kärnkraftsanläggningar i samband med förberedelserna i de central- och östeuropeiska länderna i realiteten inte är i nivå med rådets och kommissionens prioriteringar, trots otaliga uttalanden i Europeiska rådets slutsatser under senare år om att prioritera kärnsäkerhet.

15. ReK konstaterar med beklagande att frågan om att öka kandidatländernas kärnsäkerhet tillmätts alltför ringa betydelse i kommissionens meddelande, trots frågans stora betydelse.

16. ReK riktar därför en enträgen uppmaning till kommissionen att inom ramen för de pågående anslutningsförhandlingarna med kandidatländerna i högre grad verka för att man skall uppnå den högsta mätbara säkerhetsstandarden vid kärnkraftverken i dessa länder (redan före anslutningen), för så länge icke uppgraderbara reaktorer är i drift måste de driftsansvariga förbinda sig att iakttä en hög säkerhetsnivå.

17. ReK påminner om att man inte bara i EU:s medlemsstater, utan — framför allt vad gäller säkerhetsfrågor — även i de central- och östeuropeiska länderna och i de nya oberoende staterna även fortsättningsvis noggrant måste bevaka frågorna om hantering av radioaktivt material och om lokaliseringen av mellan-, slutförvarings- och bearbetningsanläggningar. ReK kommer uppmärksam att följa denna fråga. I detta sammanhang bör de länder som undertecknat avtalet av den 5 september 1997 om säkerheten vid hantering av utbränt kärnbränsle och radioaktivt avfall uppmanas att snabbt ratificera detta.

18. ReK kräver att kommissionen — med iakttagande av upphandlingsbestämmelserna — ser till att den nödvändiga öppenheten säkerställs även inom ramen för samarbetet med tredje land vid anbudsinfordran, kontraktstilldelning, anbudsbedömning etc.

19. ReK medger att de särskilda omständigheterna och begränsningarna inom kärnkraftssektorn gör det nödvändigt att anpassa kontraktstilldelning, anbudsinfordran och andra förfaranden till förhållandena inom denna sektor. Samtidigt vill ReK med eftertryck påpeka att det just därför krävs en omfattande (ekonomisk) kontroll (förhandsbedömning,

bedömning under tiden och utvärdering i efterhand) för att man skall kunna säkerställa att medlen används på föreskrivet sätt.

20. ReK uppmanar kommissionen att särskilt i mottagarländerna kräva bevis på att de åtaganden som gjorts uppfylls så att avtalen verkligen blir genomförda.

Bryssel den 4 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till rådets beslut om inrättande av en samordningsmekanism inom gemenskapen för räddningstjänstinsatser vid olyckshändelser"

(2001/C 253/06)

BAKGRUND

Förslaget till rådets beslut om inrättande av en samordningsmekanism inom gemenskapen för räddningstjänstinsatser vid olyckshändelser (KOM(2000) 593 slutlig – 2000/0248 CNS).

Rådets beslut av den 24 oktober 2000 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i detta ärende.

Beslutet av Regionkommitténs ordförande av den 27 november 2000 att ge utskott 4 (Fysisk planering, stadsfrågor, energi, miljö) i uppdrag att utarbeta detta yttrande.

Regionkommitténs yttrande "Förslag till rådets beslut om att inrätta ett program för gemenskapsåtgärder till förmån för räddningstjänsten" (KOM(98) 768 slutlig) (CdR 104/99 fin)⁽¹⁾

Det utkast till yttrande (CdR 8/2001 rev.) som antogs av utskott 4 den 9 februari 2001 (föredragande: Páris Koukoulópoulos, EL–PSE)

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 4 april).

REGIONKOMMITTÉNS KOMMENTARER OCH REKOMMENDATIONER

Inledning

1. Regionkommittén har tagit del av kommissionens förslag till rådets beslut om inrättande av en samordningsmekanism för räddningstjänstinsatser vid olyckshändelser, som syftar till

att garantera ett bättre skydd av medborgare, miljö och egendom i händelse av naturkatastrofer, allvarliga tekniska olyckshändelser och miljöolyckor såväl inom som utanför EU. Dit räknas också oavsiktliga föroreningar av haven.

2. Det allmänna syftet med den föreslagna samordningsmekanismen är att tillhandahålla bistånd vid olyckshändelser och underlätta samordningen av räddningsinsatser inom gemenskapen varje gång en medlemsstat begär detta. Samordningsmekanismen skall även vara öppen för kandidatländerna i

⁽¹⁾ EGT C 293, 13.10.1999, s. 53.

Central- och Östeuropa och länderna med associeringsavtal (Cypern, Malta och Turkiet).

Allmän ram för kommissionens förslag

3. Det nuvarande systemet för räddningstjänst inom gemenskapen bygger på en resolution från den 8 juli 1991 om ömsesidigt biståndssamarbete mellan medlemsstaterna vid allvarliga naturkatastrofer eller andra allvarliga olyckshändelser⁽¹⁾.

4. Kommissionen har även tagit en rad initiativ i fråga om räddningstjänsten, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, framför allt inom ramen för gemenskapens femåriga åtgärdsprogram (2000–2004)⁽²⁾. Hit räknas till exempel den organisation för räddningstjänstinsatser inom GD Miljö med beredskap dygnet runt som skall underlätta och samordna stöd från andra medlemsstaters räddningstjänster när en medlemsstat begär hjälp, samt göra det lättare att samla in relevant information och att sprida denna information till övriga medlemsstater. Åtgärdsprogrammet är dock inte tillräckligt omfattande för att det skall kunna bidra till samordningen av räddningsinsatser.

5. Erfarenheterna från senare år och de svåra olyckor som drabbat vissa regioner inom EU visar att det nuvarande systemet har brister när det gäller att mobilisera och samordna omfattande räddningsinsatser från andra medlemsstater.

6. Det står därför klart att man måste förstärka gemenskapens samordningsmekanism på ett genomgripande sätt i händelse av naturkatastrofer, allvarliga tekniska olyckshändelser, miljöolyckor eller oavsiktlig förorening av havet.

7. Regionkommittén har tagit del av Europeiska rådets slutsatser från Santa María da Feira den 19–20 juni 2000, enligt vilka kommissionen uppmanas att lägga fram förslag inom räddningstjänstområdet. Genom förslaget att inrätta en samordningsmekanism avser kommissionen att komplettera gemenskapens befintliga åtgärdsprogram (2000–2004) och förstärka det ömsesidiga biståndsarbetet mellan medlemsstaterna.

Särskilda åtgärder

8. För att målen om en förbättrad samordningsmekanism skall kunna uppnås, framhåller kommissionen i sitt förslag att det förutom nödvändiga politiska åtaganden även krävs att man arbetar med följande frågor:

9. Inventering på förhand av insatsresurser. Att i förväg ta reda på vilka insatsenheter som medlemsstaternas räddningstjänster kan ställa upp med efter mycket kort varsel (inom 2–24 timmar efter det att en olyckshändelse inträffat) (Enheternas sammansättning kan variera beroende på typ av olyckshändelse och de speciella behoven i det enskilda fallet).

10. Utbildningsprogram för bättre insatsförmåga. Att ta fram ett utbildningsprogram för att förbättra insatsenheternas förmåga att samverka och för att se till att de kompletterar varandra på bästa möjliga sätt: Programmet kommer att omfatta gemensamma kurser och övningar. Personal i enheterna kommer också att ges tillfälle till korttidstjänstgöring vid enheter i andra medlemsstater.

11. Bedömnings- och samordningsenheter. Att bygga upp förmågan att ställa upp en mindre bedömnings- och samordningsgrupp och omedelbart sända den till olycksplatsen: Dess syfte är att förbättra effektiviteten och samordningen på plats och att avgöra vilka resurser som behövs i första hand för räddningsarbetet samt vid behov ta kontakt med ansvariga myndigheter i det land som begärt bistånd.

12. Inrättande av ett gemensamt sambands- och kommunikationssystem för olyckshändelser. Att bygga upp ett gemensamt system för kommunikationen mellan medlemsstaternas räddningsverk eller motsvarande myndigheter och berörda avdelningar inom kommissionen.

13. Dessa insatsenheter kommer att utgöra samordningsmekanismens kärna. Vid räddningstjänstverksamhet krävs dock alltid stor flexibilitet, och därför bör medlemsstaterna och de deltagande länderna utanför EU också ha möjlighet att begära andra former av stöd (t.ex. specialutbildad personal och särskild utrustning för vissa typer av olyckshändelser).

14. Räddningsverken eller motsvarande myndigheter i medlemsstaterna, men även icke-statliga organisationer och andra lämpliga organ (t.ex. enheter på lokal och regional nivå) skulle kunna tillhandahålla dessa resurser inom ramen för den samordning som sker hos gemenskapens berörda avdelningar. Ansvaret för utnyttjandet av dessa resurser skall ligga hos nationella och regionala myndigheter och provinsmyndigheter på grundval av de befogenheter som dessa fått genom lagar och förordningar i medlemsstaten. Kommissionen framhåller också i sitt förslag att man kommer att behöva förlita sig på ett vetenskapligt och tekniskt nätverk som kan medverka i bedömningen av faror och risker. Dessutom borde det inrättas ett nationellt register över frivilliga organisationer med lämplig utrustning.

⁽¹⁾ EGT C 198, 27.7.1991, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 327, 21.12.1999, s. 53.

Regionkommitténs kommentarer

15. Med hänsyn till att nödsituationer uppstår på lokal eller regional nivå och eftersom olyckorna får konsekvenser under lång tid för dessa områden, vill Regionkommittén framhålla att det är nödvändigt att inrätta en institutionell ram som gör det möjligt att agera på ett effektivt sätt vid de naturkatastrofer, allvarliga tekniska olyckor och miljöolyckor som gång på gång drabbar både EU och tredje land, med beaktande av såväl subsidiaritetsprincipen som behovet av att förstärka det ömsesidiga biståndssamarbetet. Syftet med en sådan ram skulle vara följande:

16. Att främja ett utbyte av erfarenheter och teknik mellan medlemsstaterna och lokala och regionala organ.

17. Att förstärka den strategiska planeringen på lång sikt (utarbetande av analysinstrument för prognoser av extrema väderfenomen, översvämningsskydd, varningssystem för jordbävningar m.m.).

18. Att utveckla nätverk för samordning och brådskande kommunikation mellan medlemsstaterna och de myndigheter på lokal och regional nivå som möter liknande problem.

19. Att samordna hjälpinsatserna efter allvarliga olyckor, framför allt i isolerade eller avlägset belägna regioner inom EU. Dessa regioners geografiska och geologiska egenskaper samt speciella ekonomiska och sociala förhållanden innebär också att konsekvenserna av en naturkatastrof förvärras. I dessa regioner ställs också särskilda krav när bistånd skall tillhandahållas i en nödsituation.

20. Att stödja tvärvetenskapliga forskningsenheters undersökningar om hur man kan förutse extrema väderfenomen och utvärdera miljörisker.

21. Att lägga större vikt vid användningen och tillämpningen av modern teknik, för att på så sätt begränsa effekterna av olika katastrofer och — framför allt — minska antalet offer.

22. Att förbättra organisationen av det ömsesidiga biståndet mellan EU:s medborgare i händelse av naturkatastrofer, allvarliga tekniska olyckshändelser eller miljöolyckor.

23. Att skilja mellan räddningsverksamhet inom ramen för krishantering å ena sidan och annan typ av räddningsverksamhet i samband med naturkatastrofer å andra sidan, eftersom dessa verksamheter kännetecknas av stora skillnader. Detta framhålls också i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Santa María da Feira den 19–20 juni 2000⁽¹⁾.

24. Att på lokal och regional nivå ta hänsyn till konsekvenserna av katastrofer på medellång och lång sikt (återuppbyggnad, omorganisation av olika verksamheter och tjänster, sociala och psykologiska återverkningar hos befolkningen och inom utsatta grupper, eftersläpande ekonomisk utveckling i drabbade regioner osv.).

25. Att genomföra nödvändiga bestämmelser i syfte att rikta särskild uppmärksamhet mot de regioner i Europa som ofta drabbas av allvarliga naturkatastrofer och vidta nödvändiga åtgärder för att skydda stora samhällsgrupper vars förhållanden och livssituation påverkas direkt och i mycket stor utsträckning av naturkatastrofer.

Regionkommitténs rekommendationer

26. Incitament bör skapas för ytterligare forskning kring specifika problem i de europeiska regioner som vid upprepade tillfällen drabbas av allvarliga naturkatastrofer och som enligt vetenskapliga uppgifter och statistik löper stor risk att drabbas av olyckor av samma eller annat slag i framtiden, genom inrättande av en europeisk plan för nya riskområden som skulle sammanfatta de regionala planerna för räddningstjänster.

27. Beslutet bör även omfatta en rad institutionella åtgärder och höjda anslag som kan ha regional inriktning, i syfte att skapa en allmän medvetenhet kring problemet, utarbeta metoder och praktiska åtgärder som underlättar gemensamma räddningsinsatser inom ramen för den nya samordningsmekanismen samt utvärdera konsekvenserna av och insatserna vid olyckor.

28. Insatsstyrkan bör även under lämpliga former omfatta högre tjänstemän och experter med grundläggande kunskaper om lokala förhållanden och svårigheter samt problem med att praktiskt vidta åtgärder inom ramen för den nya samordningsmekanismen.

29. Man bör skilja mellan räddningsverksamhet inom ramen för krishantering och annan typ av räddningsverksamhet i samband med katastrofer, eftersom dessa olika typer av verksamhet kännetecknas av stora skillnader.

⁽¹⁾ ESN 200/0000 Tillägg 1, 19–20.6.2000, SV, s. 19.

30. Centra för insamling av nödvändiga materiella resurser för krishantering och för räddningsinsatser bör inrättas i varje medlemsstat, för vilka regioner och lokala myndigheter ansvara skall i enlighet med subsidiaritetsprincipen. De skall också samordna insatsstyrkorna i syfte att mobilisera omfattande och tillräckliga resurser för allvarliga nödsituationer.

31. Europeiska unionen har klart uttalat en vilja att slå samman det nuvarande åtgärdsprogrammet och den föreslagna samordningsmekanismen. Regionkommittén ställer sig positiv till en dylik sammanslagning, så att gemenskapens befintliga åtgärdsprogram och de åtgärder som vidtas inom ramen för den nya samordningsmekanismen hänger samman och kompletterar varandra.

Bryssel den 4 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet — Innovation i en kunskapsstyrd ekonomi"

(2001/C 253/07)

BAKGRUND

Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet — "Innovation i en kunskapsstyrd ekonomi" [KOM(2000) 567 slutlig].

Kommissionens arbetsdokument "Tendenser i europeisk innovationspolitik och innovationsklimatet i Europeiska unionen" [SEK(2000) 1564].

Kommissionens beslut av den 26 september 2000 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget begära kommitténs yttrande.

Beslutet av Regionkommitténs presidium den 13 juni 2000 och av dess ordförande den 15 november 2000 att utarbeta ett yttrande i detta ärende och att ge utskott 6 — i uppdrag att i samarbete med utskott 5 — socialpolitik, folkhälsa, konsumentskydd, forskning, turism — bereda kommitténs yttrande.

Regionkommitténs yttrande om kommissionens Grönbok om innovation [KOM(95) 688 slutlig] ⁽¹⁾.

Regionkommitténs yttrande om Första handlingsplanen för innovation i Europa [KOM(96) 589 slutlig] ⁽²⁾.

⁽¹⁾ EGT C 182, 24.6.1996, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 244, 11.8.1997, s. 9.

Det kompletteringsyttrande (CdR 419/2000 rev.) som antogs av utskott 5 den 5 februari 2001 (föredragande: Leena Piikivi, FIN-PSE).

Det utkast till yttrande (CdR 468/2000 rev.) som antogs enhälligt av utskott 6 den 19 februari 2000 (föredragande: Gordon Keymer, UK-PPE).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 4 april).

SYNPUNKTER OCH REKOMMENDATIONER

Allmänna synpunkter på innovationspolitik

1. Kommittén välkomnar möjligheten att få yttra sig om detta betydelsefulla meddelande. I sitt yttrande från 1996 om Europeiska kommissionens Grönbok om innovation betonade kommittén de lokala myndigheternas viktiga roll för innovationspolitiken. Kommittén har i senare yttranden om innovation fortsatt att påpeka hur viktig de lokala myndigheternas roll är.

2. Kommittén anser att meddelandet allmänt sett innehåller en genomtänkt och ändamålsenlig uppsättning förslag som syftar till att förbättra EU:s och de enskilda medlemslänarnas resultat när det gäller innovation. På det hela taget tycks det återspegla den kunskap som i dagsläget allmänt omfattas av personer och organisationer som arbetar inom området.

3. Trots detta hyser kommittén den bestämda uppfattningen att det måste göras en gemensam ansträngning för att förbättra sambandet mellan innovationspolitiken och andra närliggande politikområden. Politiken för ekonomisk och social sammanhållning är av betydelse eftersom den bidrar till att bygga upp en struktur där nya kluster av ekonomisk aktivitet kan bildas. EU:s strukturfonder har till exempel varit av avgörande betydelse för att skapa en infrastruktur som hjälper regioner och områden som är på tillbakagång eller släpar efter i utvecklingshänseende att gjuta nytt liv i traditionella industrier och att utveckla nya, högteknologiska sektorer. Utbildningspolitiken spelar en roll, eftersom källan till all innovation är användning av det mänskliga intellektet.

4. Kommittén anser att de fem föreslagna prioriterade målen är ändamålsenliga och relevanta eftersom de utgör en del i ett sammanhängande stödssystem för innovation och återspeglar de viktigaste av de frågor som EU som helhet står inför. Enskilda medlemsstater kan förstås välja att prioritera på ett annat sätt beroende på olika system och omständigheter. Innovationssystem som grundar sig på en kontinuerlig förbättring av processerna, och som inte bara innebär att individernas kunskaper ökar utan även att den kollektiva kunskapen utvecklas, betraktas som den bästa metoden när det gäller att utveckla innovationspolitik och innovationsstrategier. Den roll som EU och medlemsstaterna har är alltså koncentrerad till att skapa de rätta ramvillkoren, så att innovationsstöd kan

utvecklas. Det innebär till exempel att spelreglerna skall vara lika överallt.

5. De regionala och lokala myndigheterna har en nyckelroll när det gäller särskilda lokala åtgärder, t.ex. att avlägsna hinder för effektiviteten i lokala och regionala innovationssystem. Regionkommittén anser därför att politiken för att främja innovation bör vara så flexibel att regionala och lokala myndigheter kan utforma sina egna stödssystem efter lokala behov.

6. Kommittén anser att innovation är den nyckelprocess som förbinder forskning med företagande, varvid arbetstillfällen, varor och tjänster kan skapas. Därför bör den politik som skall främja innovationen vara strategisk, inte sektorsbegränsad, och som ett resultat av detta bör tonvikten läggas vid att säkerställa ett integrerat och sammanhängande angreppssätt på alla nivåer.

7. Kommittén anser i synnerhet att större tonvikt borde läggas på de lokala myndigheternas roll när det gäller att främja och uppmuntra innovation. Lokala myndigheter är direkt ansvariga för många av de funktioner som bidrar till stödssystemet för innovation. Bland dessa finns ekonomisk utveckling, teoretisk och praktisk utbildning, utveckling av forsknings- och teknikbyar samt företagsparker, markanvändningsplanering som bidrar till att attrahera investeringar och gynna bildandet av kluster, osv. De lokala myndigheternas system och struktur varierar visserligen mellan medlemsstaterna, men de har ett gemensamt ansvar för att agera strategiskt i syfte att sammanföra alla dessa olika innovationsrelaterade funktioner (även sådana som utlokaliseras till lokal nivå av statliga organ), så att det finns en sammanhängande ram inom vilken företag kan fungera och finna nya vägar.

8. De lokala myndigheterna bör dessutom aktivt uppmuntras att delta i den nationella och europeiska politiken för att garantera en stark, samlad och överskådlig struktur för främjande av innovation.

9. Kommittén anser att det fortfarande finns alltför många byråkratiska hinder för små och medelstora företag, vilket bl.a. hämmar innovationsförmågan. Åtgärderna för att finansiera innovation och åtgärderna för informationssystemen för forskning, utveckling och innovation är otillräckliga, vilket gör att innovationsförmågan minskar.

10. Till slut anser kommittén att det i meddelandet inte tas tillräckligt stor hänsyn till den enorma betydelse som de lokala myndigheterna själva kan ha för att stimulera innovation i den lokala ekonomin. De lokala myndigheterna köper varor och tjänster som företrädare för de invånare som de tjänar. De tillhandahåller själva tjänster, och de arbetar för att öka det lokala medborgardeltagandet i beslutsprocesserna, t.ex. genom att på ett klokt sätt använda informations- och kommunikationsteknik. De lokala myndigheterna har en viktig roll att spela när det gäller att utnyttja ny teknik, uppmuntra innovativt tänkande bland leverantörer, använda nya system för tillhandahållande av tjänster och nya förvaltningsformer i egenskap av offentlig arbetsgivare.

Mål 1 Att samordna innovationspolitiken

11. Kommittén välkomnar förslaget att utveckla ramar för dialog, samordning och samarbete som gör det möjligt att kartlägga och jämföra medlemsstaternas innovationspolitik och resultaten därav, och låta dem konkurrera med varandra (benchmarking). Dialogen bör omfatta relevanta aktörer på alla nivåer såväl i medlemsstaterna som på EU-nivå.

12. Kommittén anser att Europeiska kommissionen själv kan bidra mer till denna process, t.ex. genom att skapa en webbsida, genom att sprida goda metoder för att utbilda tekniska specialister till företagare och genom att ge råd om hur man inrättar effektiva "företagskuvöser". Dessutom skulle kommissionen i sina egna initiativ, t.ex. i ramprogrammet för forskning och utveckling, kunna förenkla anbudsförfarandet och göra det snabbare och billigare för potentiella deltagare.

13. Kommissionen bör främja åtgärder som syftar till att lägga grunden till samarbete och samordning mellan (lokala och regionala) myndigheter och institutioner. Detta är särskilt viktigt för samarbete och samordning på internationell nivå. Detta innebär inte bara enklare och färre bestämmelser och förfaranden, utan också kortare handläggningstider. Det bör också räcka att initiativtagaren visar att man gjort det som krävs för att hitta internationella samarbetspartner.

14. ReK konstaterar att det femte ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration (FoTU, beslut 182/1999/EG av den 22.12.1998) förutsätter bl.a. ett "tekniskt genomförandeprogram" (Technological Implementation Plan) i syfte att effektivisera innovationen i forskningsprojekt. Kommittén föreslår att framgångsrika erfarenheter och förfaranden i anslutning till de tekniska genomförandeprogrammen ges effektiv spridning genom omfattande information.

15. På nationell nivå skulle medlemsstaterna även via de regionala och lokala myndigheterna kunna använda skattemässiga incitament för att främja forskning och utveckling inom företagen, med särskild inriktning på små och medelstora företag, förfaranden för förvaltning av kunskap, samtidigt som viss försiktighet måste iakttas så att inte statliga stöd missbrukas och konkurrensen snedvrids på inre marknaden. Dessa åtgärder skulle uppskattas av marknaden och bidra till att öka anpassningsförmågan hos företagen inom EU jämfört med medtävlarerna i resten av världen.

16. Kommittén välkomnar den europeiska resultattavlan för innovation. Den omfattar en lagom mängd indikatorer för de olika dimensionerna när det gäller innovationsarbetet i EU och i medlemsstaterna. Kommissionen bör se till att denna relativt begränsade uppsättning indikatorer upprätthålls så att ansträngningarna hela tiden koncentreras till huvudprioriteterna.

17. ReK föreslår att en resultattavla utarbetas och publiceras även på regional nivå, vilket gör det möjligt för myndigheter på regional och lokal nivå, för forskningsvärlden (universitet, högskolor och forskningsinstitut) och för företag att utvärdera och följa upp resultaten av den regionala innovationsverksamheten.

18. Kommittén anser att den största utmaningen i fråga om resultattavlan för innovation är att säkerställa att informationen blir enhetlig i hela unionen och genom åren. Både kommissionen och de enskilda medlemsstaterna bör uppmanas att verka för ökad kvalitet och stabilitet i den datauppsättning som används inom hela EU. Resultattavlan måste uppdateras ofta och måste också försöka ge analyser av de mönster som kartläggs och de tendenser i fråga om innovationsförvaltning som upptäcks.

19. Kommittén anser att man i de fall där det saknas lämpliga indikatorer eller nyckeltal bör försöka hitta sådana, så att en korrektare bild av innovationstakten ges.

20. Kommissionen bör överväga att utöka resultattavlan för innovation så att den omfattar både kandidatländer och andra europeiska länder. Det skulle ge en bättre bild av det kommersiella samspelet organisationer emellan och affärsnätverkens effektivitet på området i hela Europa.

21. Kommittén stöder de ansträngningar som GD Näringsliv gör för att genomföra gemenskapens innovationsundersökning ["Community Innovation Survey" (CIS)] vartannat år i stället för vart fjärde.

22. Kommissionen bör genomföra täta och regelbundna granskningar av framstegen när det gäller innovation i medlemsstaterna.

23. Kommittén skulle välkomna idéer från kommissionen om nya forskningsvägar för att bidra till förståelsen av innovationssystemen och sätt att stödja dem.

Mål 2 Att skapa ett regelverk som uppmuntrar till innovation

24. Kommittén stöder den målsättning som man kom överens om vid Europeiska rådets möte i Lissabon om att minska mängden administration och antalet bestämmelser som hämmar företagen. Kommittén skulle gärna se fler positiva åtgärder för att minska byråkratin. Medlemsstaterna borde t.ex. i större utsträckning analysera förhållandet kostnad-/nytta när det gäller byråkratiska rutiner. Bestämmelser bör vara tidsbestämda. Om de även efter den utsatta tiden behövs, fattar man beslut om en ny avgränsad giltighetsperiod. Kommittén skulle vilja att resultatavslutningen för innovation omfattade indikatorer för mängden byråkrati och medlemsstaternas arbete för att minska den.

25. ReK betonar betydelsen av immaterialrättsliga frågor i en kunskapsstyrd ekonomi och konstaterar att klara regler för äganderättsförhållandet mellan forskningsinstitut och den enskilde forskaren krävs för att forskningsresultaten skall kunna utnyttjas.

26. ReK föreslår att bestämmelserna om forskarnas rättigheter i immaterialrättsliga frågor harmoniseras i EU, vilket uppmuntrar forskare till utvärdering av forskningsresultatens ekonomiska potential och även effektiviserar samarbetet mellan olika länders forskare när det gäller tillämpningen.

27. ReK föreslår att en utredning görs om huruvida forskningsresultat som uppnått genom offentlig finansiering kan skyddas immaterialrättsligt genom att en del av forskningsmedlen används till patentsökning.

Mål 3 Att uppmuntra nyskapande av och tillväxt hos innovativa företag

28. Kommittén anser att det visserligen är berättigat att i meddelandet fokusera på vikten av innovativa, teknikbaserade företagsetableringar med tanke på att sådana skapar högkvalitativa, kvalificerade arbetstillfällen i framtiden, men det är också viktigt att påpeka att "innovativ" inte alltid behöver betyda "högteknologisk". Många "traditionella" sektorer, från stålproduktion till livsmedelsproduktion, kan dra stor nytta av att utveckla nya produkter och förfaranden. Detta är särskilt viktigt för kommuner och regioner som ligger utanför den centrala "EU-kärnan", och vars ekonomi fortfarande kännetecknas av mer traditionella industrier för framställning av t.ex. skor eller textilvaror.

29. Kommittén konstaterar att teknisk innovation är en företeelse som berör nästan alla sektorer och att innovationsbenägenheten är kontinuerlig, snabb, genomträngande och över-

förbar på företagsnivå. Innovation ger alltså bränsle åt konkurrensviljan och premierar därigenom också dem som kan lägga större resurser — inte bara ekonomiska utan också mänskliga — på att inrätta planerings- och förvaltningssystem som är avsedda att utgöra organisatoriska instrument, som när de är rätt utformade och använda bidrar till en strategisk (och organisatorisk) omdaning av företaget.

30. Kommittén anser att främjandet av innovation i tjänstesektorn inte heller får komma i skymundan. Det gäller alla tjänsteföretag, från sådana som erbjuder yrkesmässiga och ekonomiska tjänster med inriktning mot industri och handel till sådana som har en bredare, konsumentorienterad verksamhet, t.ex. detaljhandel och fritidsrelaterade tjänster.

31. ReK anser att ansträngningarna för att få forskningsvärlden (universitet, högskolor och forskningsinstitut) att öka sin roll när det gäller att skapa innovativa företag genom lämpliga metoder ("spin off"-effekten etc.) bör intensifieras.

32. Dessutom får man inte förbise att den offentliga sektorn skulle kunna ingå i stödstrukturen för innovation. Man kan t.ex. sträva efter att använda nya metoder för tillhandahållandet av tjänster inom allt från hälsovård till transporter, utveckla nya former för demokratiskt eller medborgerligt deltagande, tillhandahålla och beställa offentlig service såsom planering och arkitektjänster. Särskilt i landsbygdsområden och bergsområden tycks det vara nödvändigt att snarast främja innovativa former för att tillhandahålla tjänster till invånare, familjer och företag, så att dessa stannar kvar och fortsätter sin verksamhet. Om man fortsätter att tillhandahålla tjänster enligt gamla mönster innebär det ofta att dessa måste läggas ner, vilket leder till att mycket betydelsefulla och känsliga områden avfolkas. I synnerhet anser kommittén att de lokala myndigheterna bör få både sin roll och sitt ansvar erkända i sammanhanget.

Mål 4 Att förbättra de viktigaste formerna för samspel i innovationssystemet

33. Kommittén är en stark anhängare av de föreslagna åtgärderna för att stärka samarbetet mellan forskare, företag och offentliga organ. Ökat samarbete mellan alla inblandade parter kommer att få stödssystemet för innovation att fungera effektivare. De lokala myndigheterna kan genom sin verksamhet för att åstadkomma ekonomisk utveckling arbeta mycket effektivt i detta sammanhang.

34. ReK vill påpeka att samarbetet mellan företagen och forskningsvärlden får allt större betydelse. På regional och lokal nivå krävs det framför allt nya former för samverkan mellan forskningsvärlden och små och medelstora företag. Dessa måste utforma nya kund-producent-relationer som bygger på ömsesidighet för att komma fram till nya former för innovationshantering.

35. ReK föreslår att man vid universitet och högskolor tar fram modeller för god praxis för stödåtgärder och därtill anknuten sakkunskap. På så sätt kan forskarna få hjälp med att identifiera forskningsresultatens ekonomiska betydelse, samtidigt som detta utgör ett stöd för immaterialrättsligt skydd och patentsökning. Kommittén rekommenderar vidare en bred spridning av information om god praxis.

36. Kommittén uppskattar att livslångt lärande omnämns i meddelandet, men anser att kommissionen underskattar den roll som de lokala myndigheterna har när det gäller att främja och tillhandahålla sådant lärande. Dessutom förtjänar den

yrkesmässiga dimensionen i det livslånga lärandet och kunskapsförvaltningsdimensionen större uppmärksamhet eftersom de innebär en förbättring av kompetensen och bidrar med innovationskapacitet för individer och arbetslag till företag i alla sektorer i lika hög grad som anställning av naturvetenskaplig, teknisk eller universitetsutbildad personal.

Mål 5 Att främja ett samhälle öppet för innovation

37. Kommittén anser att den sista rekommendationen till medlemsstaterna under mål 5 — att stimulera offentlig efterfrågan på innovation genom en dynamisk inköspolitik från myndigheternas sida — är en fråga som är mer betydelsefull än vad som framkommer i meddelandet. Det amerikanska programmet för investering i forskning i små företag (US Small Business Investment Research programme) som innehåller bestämmelser om att en viss minimikvot av den offentliga sektorns forskningsfinansiering skall gå till små och medelstora företag samt nyetablerade företag är en förebild i detta hänseende. Programmet har funnits i cirka 30 år.

Bryssel den 4 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT

Resolution från Regionkommittén om "Resultaten från regeringskonferensen 2000 och diskussionen om Europeiska unionens framtid"

(2001/C 253/08)

BAKGRUND

Nicefördraget, som antogs vid konferensen med företrädare för medlemsstaternas regeringar under Europeiska rådets möte den 7 till 11 december 2000, samt protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen, förklaringen om utvidgningen av Europeiska unionen och förklaringen till konferensens slutakt om unionens framtid som bifogats Nicefördraget.

Europaparlamentets resolution av den 14 december 2000 om "Resultatet från Europeiska rådets möte i Nice den 7–11 december 2000" (B5-0938, 0939 och 0942/2000).

ReK:s yttrande av den 15 september 1999 om de institutionella aspekterna av utvidgningen: "Lokalt och regionalt styre i hjärtat av Europa" (CdR 52/1999 fin)⁽¹⁾.

ReK:s resolution av den 3 juni 1999 om den kommande regeringskonferensen (IGC) (CdR 54/1999 fin)⁽²⁾ och ReK:s yttrande av den 17 februari 2000 om regeringskonferensen 2000 (CdR 53/1999 fin)⁽³⁾.

ReK:s resolution av den 20 september 2000, "Regelram för en europeisk konstitution" (CdR 144/2000 fin)⁽⁴⁾.

ReK:s yttrande av den 16 februari 2000 om "Utarbetandet av en stadga om grundläggande rättigheter i Europeiska unionen" (CdR 327/1999 fin)⁽⁵⁾, kommitténs resolution av den 20 september om utkastet till "Stadga om grundläggande rättigheter i Europeiska unionen" (CdR 140/2000 fin)⁽⁶⁾ och av den 13 december 2000 om "Godkännande av Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter" (CdR 381/2000 fin)⁽⁷⁾.

Presidiets beslut av den 12 december 2000 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget och artikel 42.2 i arbetsordningen utarbeta en resolution om "Resultaten av regeringskonferensen 2000 och diskussionen om unionens framtid" och att ge utskottet för institutionella frågor i uppdrag att utarbeta detta dokument.

Det utkast till resolution som utskottet för institutionella frågor antog enhälligt den 23 februari 2001 (CdR 430/2000 rev.) (föredragande: Manfred Dammeyer (D-PSE)).

Nya förutsättningar

Efter tio månaders intensiva förhandlingar avslutade Europeiska rådet regeringskonferensen i Nice den 11 december 2000 och antog ett nytt fördrag om regeringskonferensens fyra centrala frågor: kommissionens storlek och sammansättning, röstviktning i rådet, att ersätta enhällighet med kvalificerad majoritet i beslutsförfarandet samt utökat samarbete.

⁽¹⁾ EGT C 374, 23.12.1999, s. 15.

⁽²⁾ EGT C293, 23.10.1999, s. 74.

⁽³⁾ EGT C 156, 6.6.2000, s. 6.

⁽⁴⁾ EGT C 22, 24.1.2001, s. 4.

⁽⁵⁾ EGT C 156, 6.6.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT C 22, 24.1.2001, s. 1.

⁽⁷⁾ EGT C 144, 16.5.2001, s. 42.

Regionkommittén berörs av en ändring av artikel 263 i fördraget. I framtiden måste ledamöterna vara personer som "antingen valts till ett regionalt eller lokalt organ eller är politiskt ansvariga inför en vald församling". Rådet skall med kvalificerad majoritet tillsätta ledamöter och suppleanter. Ledamöternas mandatperiod skall i framtiden upphöra "när ett mandat som ligger till grund för förslaget upphör".

Antalet ledamöter i Regionkommittén fastställdes till högst 350. Den nuvarande mandatfördelningsprincipen efter medlemsstat förblir oförändrad. I en union med 27 medlemsstater får Regionkommittén liksom Ekonomiska och sociala kommittén 344 ledamöter.

I "Förklaring om unionens framtid" konstaterades att slutförandet av regeringskonferensen "öppnar vägen för Europeiska unionens utvidgning" och att "Europeiska unionen genom ratificeringen av Nicefördraget kommer att ha slutfört de institutionella förändringar som är nödvändiga för de nya medlemsstaternas anslutning". Med denna förklaring inleds dessutom en "djupare och bredare diskussion om Europeiska unionens framtida utveckling". Alla institutioner, alla berörda grupper samt kandidatländerna kommer att knytas till denna diskussion. Processen skall leda till en förklaring från Europeiska rådet vid mötet i Bryssel/Laeken i december 2001.

Där bör "bland annat" följande frågor diskuteras: 1) en mer exakt avgränsning av Europeiska unionens och medlemsstaternas behörigheter, så att subsidiaritetsprincipen återspeglas, 2) vilken ställning Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna skall ha, 3) en förenkling av fördragen och 4) de nationella parlamentens roll i den europeiska strukturen. Genom diskussionen av ovan nämnda frågor skall "unionens och dess institutioners demokratiska legitimitet och öppenhet för att föra dem närmare medlemsstaternas medborgare" förbättras. Efter dessa förberedande stadier skall en ny regeringskonferens sammankallas under 2004.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 4 april) enhälligt följande resolution.

I.

1. Regionkommittén välkomnar att man genom Nicefördraget har beslutat om de institutionella förändringar som krävs för att ta in nya medlemsstater. Förändringarna kommer att bana väg för en utvidgning av unionen med de nya demokratierna i Central- och Östeuropa och med Cypern och Malta.

2. ReK konstaterar att det är uppenbart att Nicefördraget inte når upp till det som kommittén i sina yttranden och resolutioner ansett nödvändigt för att stärka unionens möjligheter att klara en utvidgning, öka dess demokratiska legitimitet, förbättra öppenheten och närheten till medborgarna, samt för att varaktigt förbättra beslutsprocessens effektivitet.

3. ReK välkomnar att regeringskonferensen äntligen har tillmötesgått de krav som kommittén under många år framfört om att dess ledamöter skall ha ett politiskt mandat i sina hemregioner eller hemkommuner och att detta skall vara en förutsättning för att bli ledamot och för att behålla uppdraget. ReK anser att den nya fördragstexten motsvarar dess egna förslag.

4. Kommittén välkomnar att rådet i framtiden kommer att utse kommitténs ledamöter och ersättare med kvalificerad

majoritet. ReK hoppas att detta kommer att leda till att tillsättningsprocessen, särskilt då en ledamot skall ersättas under löpande mandatperiod, kommer att gå betydligt fortare.

5. ReK välkomnar att man fastställt att kommittén skall ha högst 350 ledamöter, vilket motsvarar kommitténs förslag. Kommittén beklagar dock att fördelningen av mandat på medlemsstater inte har anpassats till dess specifika politiska roll med anledning av utvidgningen av unionen och anser att det är olämpligt att antalet ledamöter och fördelningen av mandaten mellan medlemsstaterna fortfarande följer fördelningen i Ekonomiska och sociala kommittén schematiskt.

6. ReK beklagar att dess mandatperiod inte har anpassats till Europaparlamentets femåriga mandat, trots att detta är viktigt för kommitténs specifika politiska roll och för arbetets effektivitet.

7. ReK respekterar att det under regeringskonferensen, då man koncentrerade sig på olösta frågor från Amsterdam och andra förändringar som rör utvidgningen, inte var möjligt att ta hänsyn till kommitténs övriga krav. Kommittén upprepar dock med eftertryck sina övriga krav för att förbättra ReK:s medverkan i gemenskapens beslutsprocess och betonar särskilt sin begäran att kommittén skall tillerkännas rätten att föra talan vid EG-domstolen, så att den kan bevaka sina egna rättigheter, samt ges status som en fullvärdig EU-institution.

II.

8. Regionkommittén välkomnar förklaringen om unionens framtid och stöder med eftertryck stats- och regeringschefernas avsikt att omgående inleda en bred offentlig debatt om Europeiska unionens framtida utveckling. Debatten skall framför allt handla om bättre demokratisk legitimitet, ökad öppenhet och om att komma närmare medborgarna. ReK välkomnar tillkännagivandet om att man skall kalla till en ny regeringskonferens år 2004.

9. Regionkommittén välkomnar att Europeiska rådet under det belgiska ordförandeskapet, i Laeken, kommer att anta en förklaring som fastställer förberedelserna och innehållet för regeringskonferensen 2004. Kommittén förväntar sig att den kommer att engageras officiellt på lämpligt sätt inom ramen för denna breda diskussion.

10. Regionkommittén delar uppfattningen att följande frågor bör uppmärksammas särskilt under debatten: bättre avgränsning mellan unionens och medlemsstaternas behörigheter med hänsyn tagen till ansvarsfördelningen inom varje enskild medlemsstat, förenkling av fördragen samt vilken status stadgan om de grundläggande rättigheterna skall ha. ReK anser dock att det också är ytterst viktigt att diskussionen även kommer att behandla en grundläggande reform av rådet, reformen av förfarandet för fördragsändringar, en förstärkning av Europeiska kommissionens funktionsduglighet och ansvarighet, samt framför allt Regionkommitténs politiska roll och omvandling till institution.

11. ReK föreslår att man i samband med en bättre avgränsning av behörigheter ser över uppgiftsfördelningen inom de viktigaste politikområdena mellan å ena sidan Europeiska unionen och å andra sidan medlemsstaterna och deras regionala och lokala myndigheter. Härvid bör man beakta resultaten av den pågående diskussionen om styrelseformer i Europa. Regionkommittén vill i detta sammanhang särskilt lyfta fram regionalpolitiken, inom vilken subsidiaritetsprincipen bör beaktas på ett bättre sätt, samtidigt som regionernas egenansvar ytterligare bör förstärkas.

12. ReK påpekar att man inom ramen för förberedelserna och genomförandet av regeringskonferensen 2004 framför allt måste undersöka vilka uppgifter som en betydligt större och väsentligt mer heterogen union måste och kan utföra, vilka fördragsreformer som krävs för EU:s på så sätt definierade uppgifter och hur man på ett tydligt sätt kan beskriva Europeiska unionens koncentrerade och reformerade uppgifter i fördraget.

13. Regionkommittén förväntar sig att subsidiaritetsprincipen, som har utgjort en grundläggande del av fördragen sedan Maastrichtfördraget och som alla europeiska instanser är skyldiga att följa, får högsta prioritet när behörigheterna fördelas i Europeiska unionen.

14. ReK påpekar att de principer som gäller för ansvarsfördelning och behörighetsavgränsning mellan staten och de regionala och lokala myndigheterna i de enskilda medlemsstaterna måste respekteras.

15. I detta avseende vill ReK framhålla att många behörighetsområden i framtidens Europeiska union måste förbli delade ansvarsområden — inte bara mellan EU och nationella regeringar, utan också, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, med regionala och lokala förvaltningar. ReK påpekar också att termen "behörighet" inte begränsas till en behörighet att lagstifta, utan även omfattar andra rättsliga behörigheter inom ansvarsområdet för varje förvaltningsnivå.

16. ReK anser att det är nödvändigt att även de rättsliga instrumenten för att avgränsa behörigheterna förbättras och föreslår att man undersöker möjligheterna till en mer systematisk och bättre indelning av EU:s behörigheter.

17. ReK förväntar sig att den roll som de regionala och lokala myndigheterna spelar i Europa kommer att värderas högre i de europeiska institutionernas framtida konstruktion, motsvarande den betydelse de har för den europeiska integrationsprocessen och för att föra europeisk politik närmare medborgarna i enlighet med subsidiaritetsprincipen. För att uppnå detta måste Regionkommittén omvandlas till institution, få en struktur som gör att den kan fullgöra sin uppgift på ett effektivt sätt samt ges befogenheter som går utöver en rent rådgivande uppgift. På så sätt blir kommittén ett organ för medverkan i den europeiska beslutsprocessen, i vilket alla politiska nivåer i medlemsstaterna — från kommuner till regioner med lagstiftningsbefogenheter — kan finna sin plats och bli medansvariga.

18. Regionkommittén anser under alla omständigheter inte att det är meningsfullt eller nödvändigt med en annan ny instans, i form av en andra kammare till Europaparlamentet eller en ny representativ instans med företrädare för de nationella parlamenten.

19. ReK hänvisar i detta sammanhang uttryckligen till sina erfarenheter och insatser och kräver att en eventuell ny instans, vid sidan om Europaparlamentet och rådet, bestående av företrädare för regioner och kommuner skall utvecklas ur Regionkommittén.

20. ReK förordar att en debatt genomförs om en grundläggande reform av rådet, dess uppgifter och funktion med syfte att nå ökad öppenhet och subsidiaritet.

21. ReK påminner om sitt stöd för Europaparlamentets förslag om att samla fördragen i en text som består av en grunddel (ingress, målsättningar, grundläggande rättigheter samt föreskrifter för institutionerna, beslutsförfarande och de olika behörigheterna) och en särskild del som reglerar EU:s politik.

22. ReK upprepar sitt tidigare krav att stadgan om de grundläggande rättigheterna skall integreras som en rättsligt bindande del av fördragen. Kommittén vill också peka på sambandet mellan den planerade regeringskonferensen och ett klart fastställande av EU:s befogenheter.

23. Kommittén välkomnar att stats- och regeringscheferna vid Europeiska rådets möte i Nice krävde en omfattande debatt om den framtida utvecklingen av EU, i vilken alla berörda parter skulle delta. ReK anser det vara nödvändigt att unionens olika organ, medlemsstaternas regeringar och parlament, samt representanter för kandidatländerna involveras i lämplig utsträckning. ReK tar med stort intresse del av det förslag som lagts fram från olika håll om att låta ett konvent förbereda den "framtida europeiska dagordningen". ReK yrkar på att bli formellt engagerad i denna process.

III.

24. Regionkommittén kommer att sammankalla representanter för unionens regionala och lokala myndigheter till en generalförsamling i mitten av oktober 2001 för att hålla överläggningar om unionens framtid och fastlägga kraven inför "Laeken-förklaringen". ReK uppmanar medlemsstaternas regionala och lokala myndigheter att spela en aktiv och

stimulerande roll och inom respektive ansvarsområde omgående inleda en offentlig debatt om Europas framtid vad gäller ökad demokrati, öppenhet och subsidiaritet.

25. Vidare uppmanar ReK medlemsstaternas regioner och kommuner att stödja förslagen i denna resolution visavi de nationella och regionala regeringarna och parlamenten. Det gäller särskilt de regioner som förfogar över starka rättigheter gentemot sina nationella regeringar när det gäller att delta i behandlingen av europeiska frågor och som deltar i ratificeringen av fördragsförändringar. ReK uppmanar särskilt dessa "konstitutionella regioner" att samarbeta nära med Regionkommittén, det övergripande organ som representerar regionerna och kommunerna.

26. ReK uppmanar de europeiska politiska partierna och deras företrädare i europeiska och nationella politiska organ att stödja och främja förslagen i denna resolution.

27. ReK ger ordföranden i uppdrag att överlämna denna resolution till Europeiska unionens råd, Europaparlamentet, Europeiska kommissionen, till samtliga regeringar och parlament i medlemsstaterna samt till deras regioner, att arbeta för att Regionkommittén skall engageras formellt i diskussionerna om unionens framtid, och i förberedelserna inför nästa regeringskonferens, samt att förbereda regionernas och kommunernas generalförsamling i oktober 2001.

Bryssel den 4 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT

Yttrande från Regionkommittén om "Ekonomi i EU: Översikt 2000"

(2001/C 253/09)

BAKGRUND

"Ekonomi i EU: Översikt 2000" (ECFIN/674/00/EN).

Presidiets beslut av den 13 juni 2000 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget utarbeta ett yttrande i detta ärende och att ge utskott 6 — i uppdrag att förbereda ärendet.

Det utkast till yttrande (CdR 469/2000 rev) som antogs enhälligt av utskott 6 den 19 februari 2001 (föredragande: Kaija-Maija Perkiö, FIN-ELDR).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 38:e plenarsession den 4–5 april 2001 (sammanträdet den 5 april).

REGIONKOMMITTÉNS SYNPUNKTER OCH REKOMMENDATIONER**1. Utgångspunkterna för den ekonomiska politiken**

1.1. Regionkommittén anser det vara viktigt att frågor som är väsentliga för de regionala och lokala myndigheterna beaktas vid utvärderingen av EU:s ekonomi under 2000 och att dessa synpunkter bidrar till riktlinjerna för EU:s ekonomiska politik på såväl kort som längre sikt.

1.2. Regionkommittén stöder en ekonomisk politik som har stabil tillväxt som mål och de föreslagna riktlinjerna, men önskar betona att situationen ser olika ut i olika länder och regioner. Samtidigt vill ReK fästa särskild uppmärksamhet vid en balanserad utveckling i olika delar av EU med hänsyn även till målet om ett mer socialt Europa. Regionkommittén konstaterar att det i Europa finns en mångfald starka sidor som bör utnyttjas så att de gemensamma målen kan uppnås och så att medlemsstaterna och regionerna tar dem till sig.

1.3. EU:s ekonomi anses för närvarande stå inför fyra huvudsakliga utmaningar, nämligen: återgången till full sysselsättning; övergången till ett kunskapssamhälle; effekten av att befolkningen snabbt åldras, och förbättringen av den sociala sammanhållningen. Alla dessa fyra mål torde kunna uppnås samtidigt förutsatt att samordningen förbättras. Samtidigt är det dock allt viktigare att beakta de strukturella skillnaderna i ländernas ekonomier, utvecklingsnivån, de regionala skillnaderna och konjunkturerna.

2. Sysselsättningen

2.1. ReK anser att det är möjligt att återigen uppnå full sysselsättning genom en konsekvent och aktiv moderniserings-

politik och genom en strukturell omvandling av de europeiska ekonomierna. Nivån för full sysselsättning kunde uttryckas som en rekommendation och den bör fastställas särskilt för varje land med beaktande av historiska aspekter, sysselsättningsgrad och rådande strukturell arbetslöshet. Arbetslöshetsgraden säger dock inte allt om hur arbetsmarknaden fungerar. Brist på arbetskraft kan förekomma samtidigt som det råder betydande strukturell arbetslöshet (exempelvis i staden Uleåborg med omgivningar i Finland med koncentration av högteknologi). Därför är det väsentligt att indikatorerna utsträcks även till regional nivå.

2.2. Det är även viktigt att se sambandet mellan hur ålderspyramiden och arbetslösheten utvecklas. Då befolkningen åldras minskar den samlade arbetskraften, vilket innebär en minskning av utbudet på arbetskraft. Detta drabbar särskilt den traditionella produktionssektorn och dess tjänster. De nya arbetstillfällena uppstår främst inom den nya ekonomin, där det krävs specialkunskap och olika färdigheter. I flera länder och regioner råder följaktligen en undantagssituation som präglas av arbetslöshet och brist på kunnig arbetskraft. Särskild vikt bör även fästas vid att arbetstagarna ges möjlighet att förvärva nya färdigheter under hela sitt yrkesliv och att omsorgs- och vårdsektorn i fortsättningen har tillräcklig tillgång till arbetskraft.

2.3. Inom EU har det ofta framförts åsikter om att ett övergripande socialt skyddsnät skulle försvaga ekonomins dynamik och utgöra hinder för ökad sysselsättning. Å andra sidan finns det EU-länder som har ett övergripande skyddsnät, hög beskattning och samtidigt en kraftig ekonomisk tillväxt. För främjandet av risktagande inom företag och en dynamisk entreprenörsanda i Europa behövs även ett målinriktat socialt skydd mot grundläggande risker för arbetslöshet, som måste kompletteras med en aktiv socialpolitik som syftar till att främja ett så snabbt återinträde på arbetsmarknaden som

möjligt. Det handlar både om att förhindra risken för ökad fattigdom och att främja arbetskraftens rörlighet och arbetslösas beredskap att åta sig olika slag av arbeten. Detta är särskilt viktigt med tanke på att det kan konstateras att personer i den strukturella arbetslöshetens onda cirkel i ytterst liten mån kan rekryteras till IT-sektorerna.

2.4. ReK välkomnar den europeiska sysselsättningsstrategins starka tonvikt på regional och lokal nivå. Regionala och lokala partnerskap i kombination med en effektiv användning av strukturfonderna skapar goda förutsättningar för sysselsättningsfrämjande. Denna utveckling måste fördjupas och alla länder måste i högre grad satsa på detta.

3. Den kunskapsbaserade ekonomin

3.1. Övergången till ett kunskapssamhälle framskrider i mycket snabb takt. ReK understryker att framväxten av kunskapssamhället även kan främjas av offentliga åtgärder som samtidigt beaktar kraven på förbättrad konkurrens och effektivitet. En stor del av de åtgärder som behövs på till exempel utbildningsområdet måste i många medlemsländer i slutändan genomföras genom de regionala och lokala myndigheternas försorg. Det finns skäl att utifrån realistiska överväganden undersöka hur de offentliga insatserna kan finansieras.

3.2. Särskilt verksamheten på euroområdet följs upp genom noggrant fastställda indikatorer. Dessa lämpar sig mycket väl för granskning på kort sikt, men nyttan av dessa på lång sikt måste diskuteras. I syfte att garantera en hållbar tillväxt bör man även föra en debatt om huruvida nya kriterier skall tas i bruk, till exempel den nya ekonomins andel av nationalekonomin, ekonomins öppenhet och beredskap för finansiering av pensionerna.

3.3. De möjligheter som den elektroniska ekonomin innebär begränsas betydligt av skillnaderna mellan olika länder och regioner. ReK anser en utjämning av dessa skillnader vara viktig och anser att medlemsstaterna och gemenskapen med alla medel skall främja övergången och tillträdet till den tillväxt som den nya ekonomin för med sig. Detta har tagit sin mest konkreta form i kommissionens e-Europa-projekt. ReK ställer sig positiv till att detta projekt fortskrider. Den kunskapsbaserade ekonomin skapar även nya möjligheter regionalt sett, eftersom avstånden förlorar sin betydelse samtidigt som den traditionella produktionen ersätts med nya arbetsplatser i anslutning till kunskap och kunskapsbehandling. Under alla omständigheter anser Regionkommittén att man måste göra allt för att stärka konkurrenskraften hos de redan etablerade sektorerna inom industrin, handeln och hantverket. Just tjänster i anslutning till företag inom de ovan nämnda sektorerna är beroende av en konkurrenskraftig ekonomisk bas.

4. Den åldrande befolkningen

4.1. Den åldrande befolkningens effekt på samhällsutvecklingen kommer att bli betydande. Därför anser ReK att även om utvecklingen varierar i olika länder vore det motiverat att samordna strategin på området, särskilt när det gäller den framtida efterfrågan på arbetskraft samt frågan om hur mycket arbetskraft utifrån det i framtiden eventuellt kommer att behövas för att upprätthålla välfärden inom EU. En gemensam bas för framtidsanalys kunde underlätta utarbetandet av prognoser i varje enskilt land.

4.2. Det är redan nu nödvändigt att förbereda sig inför de tjänster och inkomstöverföringar som den åldrande befolkningen kommer att behöva samt försäkra sig om att det finns finansiella medel för detta. Även därför borde den offentliga sektorn styra eventuella överskott till följd av ekonomisk tillväxt såväl till amortering av de offentliga skulderna och till målet att sänka skattesatserna som till förberedelser inför morgondagens utmaningar, t.ex. genom att främja nya fondbaserade tilläggs pensioner. Därvid skall varje lands särskilda situation beaktas.

4.3. Den åldrande befolkningen har även ett ökat behov av tjänster inom äldreomsorg och hälsovård. Efterfrågan på dessa kommer oundvikligen att öka. Eftersom pensionssystemen i medlemsstaterna är olika kommer problemet även att angripas och lösas på olika sätt. En värdig ålderdom med ett rimligt mått av trygghet och service är en förutsättning för ett bättre Europa socialt sett. Med tanke på en hållbar ekonomi borde man undersöka olika finansieringslösningar och deras återverkningar på den totala samhällsekonomin, inte bara på statsbudgeten.

4.4. ReK föreslår att information om pensionssystemen och underskott i deras finansiering skall ses över då den ekonomiska politikens hållbarhet på längre sikt utvärderas och då eventuella nya kriterier utarbetas.

4.5. De utmaningar som en åldrande befolkning innebär och de möjligheter som den nya ekonomin erbjuder är viktiga faktorer för regionernas livskraft och en balanserad regional utveckling. Även strukturfondernas verksamhet och målsättningar bör därför styras i enlighet med en hållbar utveckling och ekonomi.

4.6. I många länder tillhandahåller de lokala myndigheterna en stor del av tjänsterna för de äldre. Den ökade efterfrågan på tjänster får betydande återverkningar på dessa myndigheters ekonomi och verksamhet. Det är därför lämpligt att i god tid komplettera de kommunala tjänsterna med motsvarande

alternativ av olika slag. Samtidigt måste kvaliteten och den regionala tillgången på tjänster tryggas. Inom ramen för skattepolitiken och den nationella skattefördelningen måste man även ta hänsyn till medborgarnas växande krav på kommunala allmännyttiga tjänster.

4.7. I glesbygder uppstår det egentligen ingen konkurrens om produktionen av välfärdstjänster, utan det kommer även i framtiden att behövas offentligt subventionerad verksamhet för att kunna producera basservice för medborgarna. ReK understryker att avlägset belägna området även i fortsättningen kommer att behöva ett brett gemensamt stöd.

5. Den sociala sammanhållningen

5.1. Vid förbättring av den sociala sammanhållningen spelar i synnerhet aktörerna på regional och lokal nivå en särskilt viktig roll. Det finns stora variationer mellan olika länder beträffande i vilken utsträckning man tagit till sig europeiska värden och en europeisk identitet — även av historiska skäl. Då de ekonomiska utsikterna för närvarande är gynnsamma bör man satsa kraftigt på detta område. Det vore motiverat att beakta olika tidsplaner för olika frågor. Samordningen och sammanhållningen inom finanspolitiken bör påskyndas, medan inrättandet av det sociala Europa med alla sina olika system får gå framåt i långsammare takt med respekt för dessa olikheter även i fortsättningen.

5.2. Behovet av ytterligare nedskärningar i de offentliga ekonomierna, liksom även till exempel möjligheter till och behovet av ändringar i de sociala förmånerna måste utvärderas särskilt för varje land och region i syfte att uppnå målsättningen om ett mer socialt inriktat Europa och att förhindra ökad fattigdom.

5.3. Det är ett viktigt framsteg att toppmötet i Lissabon fastställde indikatorer för strukturell utveckling som bidrar till att ge en helhetsbild av utvecklingen. Motsvarande arbete på den sociala sammanhållningens område är också viktigt. Utarbetandet av indikatorer som återspeglar den sociala utvecklingen har framskridit och det måste anses vara mycket viktigt att dessa tas i bruk.

6. Beskattningen

6.1. Diskussionerna på EU-nivå har inte tillräckligt djupgående utvärderat skillnaderna mellan skattefinansierade och premiefinansierade system, samt deras ekonomiska multiplikatoreffekter. Till följd av dessa olikheter varierar återverkningarna av till exempel sänkt inkomstskatt från en medlemsstat till en annan. I länder med högt skattetryck kan ekonomin vara synnerligen konkurrenskraftig och arbetslöshetsprocenten låg.

Vid sidan av inkomstskatten borde man även utveckla andra indikatorer som omfattar hela skattestrukturen och den ekonomiska dynamiken för att få en bild av förutsättningarna för nya arbetstillfällen och av arbetsgivarnas konkurrenskraft. Därvid bör man även garantera att arbetsgivarna behandlas objektivt på arbetsmarknaden och att man beaktar den positiva effekt som ökad sysselsättning inom privatsektorn får för hela ekonomins kapacitet och effektivitet.

6.2. Analyserna av det offentliga stödets struktur, inriktning och återverkningar på den ekonomiska dynamiken måste fortgå och fördjupas. Ett Europa med allt större social sammanhållning förutsätter även gemensamt ansvar och solidaritet vid finansieringen av inkomstöverföringar och tjänster i syfte att förhindra ökad fattigdom. Därför borde man mer djupgående utreda vilka effekter skattesatserna, skattestrukturen och det offentliga stödets inriktning har på den ekonomiska dynamiken och sysselsättningen i olika medlemsstater, särskilt med beaktande av de olika strukturerna och ansvarsorganen inom medlemsstaternas offentliga ekonomi. Man bör särskilt ta hänsyn till de institutionella skillnaderna i den ekonomiska politiken och till skillnaderna i ekonomisk utveckling.

6.3. I många länder pågår en strukturomvandling med ökad befolkningskoncentration i tillväxtområdena. Som en följd av detta vidgas de regionala utvecklingsklyftorna inom länderna. Till följd av befolkningskoncentrationen behövs det i många länder nya regionalpolitiska åtgärder för att bemästra utvecklingen. Även om EU:s strukturfonder utgör en betydande resurs behövs det ytterligare nationella satsningar.

6.4. Den skattestrategi som EU utarbetat begränsar sig inte till kapitalrörelserna, utan utsträcker sig även till indirekt beskattning samt beskattning av företag och organisationer i syfte att förebygga skadlig skattekonkurrens. Tills vidare har inga nämnvärda krav på harmonisering lagts fram när det gäller den direkta beskattningen, särskilt inkomstskatten. Det är svårt att genomföra en synnerligen omfattande skatteharmonisering om medlemsstaterna inte upplever att de själva kan dra nytta av detta. I den nordiska modellen ser man skattefinansieringen som en solidarisk försäkring där de som har högre inkomster bär ansvar även för de sämre lottades del. Medborgarna föredrar enligt opinionsundersökningar ett relativt högt skattetryck och offentligt finansierade tjänster framför sänkta skatter och nedskärningar inom den offentliga sektorn. I andra länder leder skattetrycket, som av medborgarna ofta uppfattas som obefogat högt, till svartarbete eller att man avstår från att utöva ett yrke. I dessa länder är skattesänkningar och strukturreformer i det sociala trygghetssystemet önskvärda med tanke på ökad tillväxt och sysselsättning.

7. Metoden för öppen samordning

7.1. I enlighet med principen för öppen samordning fastställs riktlinjer på unionsnivå, varefter dessa tillämpas i den nationella och regionala verksamheten med beaktande av områdenas särdrag. Denna metod är riktig men det gäller att se till att detta inte i alltför hög grad leder till administrativ styrning uppifrån. I syfte att vidareutveckla metoden och påskynda processen kunde man även — om det behövs — fastställa kvantitativa och kvalitativa indikatorer som utgår ifrån olika medlemsstaters och sektors behov. Den grundläggande subsidiaritetsprincipen för EU, medlemsstaterna och regionerna måste ges högsta prioritet. Lokala beslutsbefogenheter måste respekteras och främjas inom ramen för klagöran det av ansvarsområden mellan EU och medlemsstaterna.

7.2. I samband med att den öppna samordningen införs även på socialskyddets område är det viktigt att beakta olika länders och regioners olika utgångspunkter och historia. De olika regionerna i Europa har mycket att lära av varandra, och till exempel när det gäller att lösa frågan om den åldrande befolkningens behov är det inte nödvändigt att eftersträva en allena rådande modell för genomförande på unionsnivå. Däremot kunde man för olika områden rekommendera sådan god praxis som hänför sig till den nya ekonomins utmaningar och som garanterar ekonomisk hållbarhet på längre sikt.

7.3. När öppen samordning tillgrips bör man tillämpa så spridda tillvägagångssätt som möjligt, där unionen, medlems-

staterna, de regionala och lokala nivåerna samt arbetsmarknadens parter och det civila samhället aktivt samarbetar i en anda av partnerskap för att diskutera en fråga. I denna process bör den regionala och kommunala nivån spela en viktig roll.

7.4. I ett läge där nya metoder utvecklas och samordningen ökar är det även på sin plats att betona att målet inte är att frångå en välfärdsmodell som grundar sig på solidaritet, utan att anpassa den till nya förhållanden. Ekonomisk kapacitet och konkurrenskraft måste förbättras med respekt för närhetsprincipen och social sammanhållning.

8. Konkurrensutsättningen av offentliga funktioner

8.1. Inom EU rekommenderas ökad konkurrens, och uppmärksamheten har särskilt fästs vid omstruktureringen av hälsovården samt vid ökad hänsyn till konsumenterna. Hälsovårdens ekonomi och effektivitetsmätningarna i sektorn är synnerligen motstridiga. I många länder, bland annat i Norden, har man börjat utveckla olika kvalitets- och benchmarkingkriterier för att främja konkurrensen och beakta konsumenternas intressen även inom hälsovårdssystem som finansieras av det offentliga. Det är motiverat att förstärka denna tendens och undersöka verksamheten och effektiviteten inom hälsovårdssystemen såväl ur konsumentsynvinkel som med tanke på de offentliga finanserna och hela nationalekonomin.

Bryssel den 5 april 2001.

Regionkommitténs

ordförande

Jos CHABERT